

[Kulturministeren]

For så vidt angår anden etape, dvs. etablering af publikums- og kontorfaciliteter i en nybygning i forbindelse med det gamle landsarkiv i Jernbanegade, vil programmering og projektering blive igangsat snarest muligt, og byggeriet forventes påbegyndt tidligt i 1993.

Ad spm. nr. S 584

Formanden:

Fra justitsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Tom Behnke stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende foran sp. 8278, var sålydende:

Til *justitsministeren* (9/3 92) af:

Tom Behnke (FP):

»Sker der forskelsbehandling af visumansøgere?«

Supplerende svar (30/3 92):

Justitsministeren (Engell):

I fortsættelse af Justitsministeriets svar af 16. marts 1992 kan det oplyses, at Direktoratet for Udlændinge om sagsbehandlingstiden generelt i visumsager har anført følgende:

»Enkle og klare visumsager kan typisk afgøres af den danske repræsentation på stedet i henhold til stående bemyndigelse, mens mere komplicerede sager, hvori der nødvendigvis skal foretages en indvandringsmæssig vurdering, skal forelægges hjemover. Er sagen af hastende karakter, kan forelæggelsen ske pr. telex. De undersøgelser, der i de forelagte sager skal foretages her i landet, f.eks. i form af forespørgsler til herboende referencer, varierer fra sag til sag og kan i visse tilfælde være tidkrævende. Fremgår det af sagen, at denne er af hastende karakter, bestræber Direktoratet for Udlændinge sig naturligvis på at gennemføre de nødvendige sagsbehandlingsskridt så hurtigt som muligt.

Det tilføjes, at ansøgninger, der indgives meget sent og allerede derfor må undergives hastebehandling, erfaringsmæssigt indebærer en uforholdsmæssigt stor belastning af de ressourcer, der er til rådighed til behandling af visumsager i Direktoratet.»

Justitsministeriet kan henholde sig til det af Direktoratet anførte.

Ad spm. nr. S 598

Formanden:

Fra justitsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Pia Kjærsgaard stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende foran sp. 8288, var sålydende:

Til *justitsministeren* (11/3 92) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren redegøre for, om de ca. 3.000 udenlandske personer, der opnår dansk indfødsret om året, indgår i statistikken over udlændinge i Danmark?«

Supplerende svar (31/3 92):

Justitsministeren (Engell):

Jeg har til brug ved besvarelsen gennem Økonomiministeriet indhentet en udtalelse fra Danmarks Statistik, der har oplyst, at når personer opnår dansk indfødsret, indgår de ikke længere i statistikken over udenlandske statsborgere (Statistiske Efterretninger, Befolkning og Vælg 1991:12).

Personer, som har opnået dansk indfødsret, indgår derimod i opgørelsen over »Indvandrede og deres efterkommere i Danmark«, som er offentliggjort i Statistiske Undersøgelser nr. 43 for perioden 1980-91.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 11:

Indenrigsministerens redegørelse af 31. marts 1992 for en samlet indvandrerpolitik.

(Redegørelsen anmeldt 31/3 92. Redegørelsen givet 31/3 92. Meddelelse om forhandling 31/3 92).

Forhandling

Formanden:

Jeg skal oplyse, at de to følgende sager på dagsordenen af praktiske grunde vil kunne omtales under forhandlingen om redegørelsen, i det omfang det er naturligt.

Birte Weiss (S):

[Birte Weiss]

Det er jo en god regel, at man altid takker for en redegørelse her i Folketinget, og den regel vil jeg naturligvis ikke afvige fra i dag. Men jeg vil godt føje til, at vi egentlig hellere havde set et lovgivningsudspil, som vel også nærmest lå i luften i forbindelse med racismedebatten den 3. december 1991, så meget desto mere som der allerede ligger stabler af udredninger, analyser og forslag om indvandrerpolitikken.

Jeg vil derfor starte med at spørge regeringen, hvornår der begynder at ske noget på området. Det er faktisk 3 år siden, at Folketingets Kommunaludvalg pålagde regeringen at komme med et lovgivningsudspil om bedre integration, og vi taler alligevel tilsyneladende stadig om udredninger og analyser og alt sådan noget. Nu må den tid snart have indfundet sig, hvor vi skal bevæge os væk fra redegørelsesstadiet i udlændinge- og indvandrerpolitikken.

Når jeg tager dette måske en smule utålmodige udgangspunkt, er det, fordi jeg reelt synes, at »forhaling« er den mest rammende overskrift på regeringens indvandrerpolitik. Hvis vi ser lidt tilbage, var det først sådan, at man simpelt hen benægtede, at der var nogle problemer, som skulle løses. Senere måtte man nødtvungent – eller jeg skulle måske snarere sige tvunget af det socialdemokratiske forslag i foråret 1989 – sætte noget rapportskrivning i gang, og det er man så fortsat med. Og imens vi har ventet på regeringen, har indvandrerproblemerne vokset sig større og større. Koncentrationen af indvandrere i bestemte bydele og skoler er vokset, bare for at tage et eksempel. Hvis vi ser på en af de bydele, der har den største koncentration af indvandrere, nemlig Vesterbro i København, er i gennemsnit halvdelen af børnene i bydelens fem skoler fremmedsprogede i dag, i øvrigt med Gasværksvejens Skole i toppen med 72,1 pct. fremmedsprogede.

Og mens vi har ventet på regeringens udspil, er også arbejdsløsheden blandt indvandrerne vokset. I dag er hver tiende dansker, hver fjerde jugoslav og mellem hveranden og hver tredje tyrker i Danmark arbejdsløs. Det er vel egentlig ret ejendommeligt, at disse tal ikke har gjort noget særlig stort indtryk på arbejdsministeren. Jeg undrer mig over, at han ikke for længst har sat sig i bevægelse for at engagere arbejdsmarkedets parter i løsningen af problemerne eller dog i det mindste lavet en hand-

lingsplan eller noget andet, der kunne fremskynde realiseringsfasen af tingene.

Og mens vi har ventet på regeringen, er også antallet af voksne indvandrere, der vil lære dansk, vokset. Og hvad har reaktionen, i hvert fald indtil for nylig, været fra regeringens side? Den har ofte været en påstand om, at indvandrerne ikke gider lære dansk, og at de derfor ikke kan integreres ordentligt i det danske samfund.

Eller for at tage noget helt fjerde: Mens vi har ventet på regeringen, er uddannelsen af tolke i indvandrersprog, tosprogede lærere, pædagoger og andre nøglepersoner, som kan være bindeled mellem indvandrerne og det danske samfund, blevet økonomisk udsultet. Jeg skal nok lade være med at komme med flere eksempler, men jeg synes, det er åbenbart, at regeringens tøven har gjort de fremmede endnu mere fremmede i det danske samfund og derfor ufrivilligt givet næring til det lille, snigende fremmedhad.

Jeg vil derfor godt sige til de ministre, der deltog i debatten om racisme kort før jul: Det er ikke nok at sige alle de rigtige ord, når man taler om disse emner. Træder man op imod fremmedhadet i praksis? Det er kun ved en ændret praksis, man kan undgå, at store indvandrergrupper bliver et nyt ugleset proletariat. Jeg vil også i al stilfærdighed sige til de implicerede ministre: Rapportskrivningens tid på dette område er endeligt forbi, nu er det handling, der er brug for. Det, vi efterlyser hos jer og i øvrigt har efterlyst i årevis, er det politiske mod til bl.a. at lovgive om bedre udligningsordninger kommunerne imellem, så de kommuner, der har mange indvandrere, ikke kommer til at bære en unødigt stor byrde i forhold til dem, der ingen har.

Vi har også efterlyst initiativer, der kunne føre til et mere nuanceret bosætningsmønster. Vi har talt om bedre undervisningstilbud til voksne, så man kommer ud over den absurde situation, at på den samme skolebænk i det samme lokale sidder der både analfabeter og indvandrere med en høj uddannelsesmæssig baggrund fra hjemlandet. Det betyder naturligvis også, at der kommer alt for få gode resultater ud af de penge, man trods alt bruger på dette område. Vi har også efterlyst en opstramning af og forsøg med modersmålsundervisningen, og jeg kunne nævne mange andre eksempler, men lad det blive herved.

[Birte Weiss]

For at hjælpe processen i gang fremlagde Socialdemokratiet for nogle måneder siden et forslag om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark, og vi har med tilfredshed noteret os, at også regeringen nu tør tage en del af vore forslag i sin mund.

Vi synes måske, at det sker lige lovlig forsigtigt, når det gælder indsatsen imod ghettodannelser, og vi mener ikke, der er særlig megen substans i det afsnit, der har med arbejdsløshedsbekæmpelsen at gøre.

Men først og fremmest er vi lidt skuffede over, at regeringen i så høj grad stikker hovedet i busken, når det gælder de økonomiske konsekvenser. Vi er derfor nødt til at sige det lige ud både til hinanden og til befolkningen, at det i første omgang kommer til at koste nogle penge at lave en sammenhængende indvandrerpolitik.

For så vidt angår undervisningen af voksne indvandrere, som vi gør meget ud af i vores forslag, har vi regnet ud, at det vil koste omkring 65 mio. kr. at få undervisningen sat så meget i system, at der kommer maksimalt udbytte af det. I stedet for at tro, at man kan klare dette blot ved at flytte om på nogle ressourcer, så synes jeg, at vi skal være mere åbne, når det gælder de økonomiske omkostninger, som det nødvendigvis også medfører.

Jeg synes det er en lille smule snyd at bilde omverdenen ind, at det kan gøres helt uden ekstra udgifter. I det hele taget er vi overbevist om, at den uafslættelige vigen udenom i indvandrerdebatten ikke blot er skadelig for indvandrerne, men også for befolkningens forståelse for, at udgifter til indvandrernes integration rigeligt – og jeg understreger – rigeligt vil kunne betale sig i det lange løb.

Det bør også siges ved en debat som denne, at der er en meget stor opfindsomhed og også megen hjertevarme at finde i en række af de spændende indvandrerinitiativer, der er taget rundt omkring i landet. Det gælder f.eks. de projekter, der kombinerer konkret undervisning og introduktion til den danske hverdag mere generelt. Det gælder alle de mor og barninitiativer, der er taget, hvor man tager konsekvensen af det kulturmønster, der nu engang gælder i en række af de lande, hvorfra vore indvandrere er kommet, og hvor kvinderne har svært ved at komme af sted hjemmefra, og hvor man så kombinerer børnepasning med

undervisning af mødrene eller måske ligefrem fælles sprogundervisning.

Jeg vil gerne med dette her sige, at der er masser af kreativitet i det miljø, der beskæftiger sig med indvandrere – bredt set. Jeg mener, det er vigtigt, at vi ved en debat som denne ikke blot beskæftiger os med de ting, der er gået galt, men også kvitterer, som jeg sagde før, for al den iderigdom og hjertevarme, som man kan se et meget godt resultat af ved de vellykkede projekter. Min pointe er dog, at det først og fremmest er projektmagernes fortjeneste og i mindre grad regeringens.

Med dette indlæg her ved begyndelsen af debatten, vil jeg gerne sige, at Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet vil forsøge at få regeringen til at forstå, at der godt må være lidt højere til loftet på dette vanskelige politiske område. Vi vil gerne have regeringen til at forstå, at pligter og rettigheder følges ad også for indvandrere, og at det kan koste penge at gøre denne konstatering til andet end en tom flokskel.

Vi vil også gerne have regeringen til at forstå, at udlændinge har brug for en bedre sikring af deres retsstilling, og at man ikke behøver at være så forfærdelig skræmt for det fremmedartede som et ligeværdigt indslag i det danske samfund.

Jeg vil slutte med at sige, at vi går ind i udvalgsarbejdet med den ambition at samle et flertal for så stor en del af vort beslutningsforslag nr. B 65 som muligt. Dermed har jeg også understreget på forhånd, at for os hører integrationspolitikken og en ændring af udlændingeloven helt naturligt sammen.

Det er også vores holdning, at det er meget vigtigt at samle brede flertal på dette område, og vi vil derfor være forhandlingsvillige.

Formanden:

Man kan ikke standse tiden ved at dække den.

Karen Højte Jensen (KF):

Den konservative gruppe vil gerne takke for denne redegørelse. Det er en opfølgning af den dagsorden, som alle partier i Folketinget undtagen Fremskridtspartiet vedtog under forespørgselsdebatten vedrørende racisme i december måned.

[Karen Højte Jensen]

Ud over de mange konkrete forslag til at forbedre integrationen af indvandrere indeholder redegørelsen også en god beskrivelse af de gældende forhold, og det kan være nyttigt nok.

Det bærende element i indvandrerpolitikken er og bliver, at alle, der lovligt opholder sig i Danmark, har lige ret og således skal behandles lige af vore myndigheder. Pligter og rettigheder skal gå hånd i hånd, således som de gør det for danskere. Det betyder, at indvandrernes forhold behandles af de samme myndigheder, som behandler danske statsborgeres tilsvarende forhold. Den bagved liggende filosofi for dette er, at man ved at behandle danskere og indvandrere ens skaber lige muligheder for alle. Formålet med ethvert initiativ er og skal fortsat være integration, væk fra isolering i samfundet set i bredeste forstand.

Ansvar for integrationen ligger først og fremmest i kommunerne. Her har man også de bedste muligheder for at tilrettelægge den ud fra et lokalt kendskab til problemer og behov. Der er allerede gjort meget, men det varierer selvfølgelig noget fra kommune til kommune, og der er behov for, at der i Folketinget tages en række konkrete initiativer for at forbedre integrationsindsatsen. Regeringen har i sin redegørelse fremlagt en række konkrete forslag, og også større frihed til kommunerne vil fremme resultaterne.

Socialministerens forslag om, at Dansk Flygtningehjælp kan overlade integrationsarbejdet til kommunerne, tidligere end det sker i dag, er et godt skridt i den rigtige retning. Men det er væsentligt at understrege, at en vigtig forudsætning, ja, en afgørende forudsætning for, at integrationen lykkes bedre, er, at indvandrere og flygtninge selv tager et ansvar for denne proces. Vi må kræve, at de selv er aktive.

Det overordnede mål er at sætte den enkelte i stand til at klare sig selv i det danske samfund. Nøgleordene må være hjælp til selvhjælp og forstærkede krav til egen indsats. Det er jo også det, der er nøgleordene i indsatsen over for danskere.

Lad mig yderligere fremhæve nødvendigheden af, at udlændingene på nogle områder må opgive deres kulturtræk og leve efter de normer, der gælder i det danske samfund, men der skal selvfølgelig fortsat være plads til, at de kan bevare deres egne traditioner på en række områder, og det må danskerne selvsagt acceptere.

Der er generelt behov for at få en bedre koordinering og gennemskuelighed i de mange forskellige tilbud, der allerede eksisterer, og der er også, som regeringen lægger op til, behov for at styrke indsatsen på en række områder. Ligesom vi i andre sammenhænge taler om at nedbryde sektorgrænserne, er det naturligvis også vigtigt i denne sammenhæng for at fremme resultatet.

Det væsentligste og mest afgørende element for en vellykket integration er, at udlændingene kan det danske sprog. Vi kan ikke acceptere, at nye generationer vokser op uden at kunne klare dansk. Derfor må indsatsen i førskolealderen styrkes, og det kan som påpeget af regeringen bl.a. ske ved, at børnene deltager i forskellige dagpasningstilbud, også hvor møderne deltager, således at de på den måde både får en sproglig og kulturel indlæring.

For så vidt angår folkeskolen mener vi, at tiden er inde til, at vi overlader det til kommunernes egen afgørelse, om der fortsat skal etableres modersmålsundervisning, eller om man ønsker at satse alle ressourcerne på danskundervisning. Hvis kommunerne ønsker indvandrerundervisning som valgfag, som foreslået af Socialdemokratiet, så kan kommunerne jo gøre det. Det er selvfølgelig også vigtigt, at vi kræver, at lærerne i modersmålsundervisningen behersker det danske sprog.

Også de voksnes undervisning i dansk sprog, dansk kultur og samfundsforhold må sikres. Regeringen lægger op til at øge amternes muligheder for at forbedre indsatsen ved at give amterne større frihed til at entrere med andre initiativtagere end Dansk Flygtningehjælp og oplysningsforbundene. Det vil give bedre fleksibilitet og mere relevante beskæftigelsesfremmende tilbud.

Vi har hæftet os ved, at kulturministeren vil udsende en vejledning til amtskommunerne vedrørende dette område. Det er vigtigt, at der dannes bro mellem sprogundervisningen og samfundets almindelige og særlige uddannelsstilbud, en bedre koordinering er vigtig. Sproglig undervisning og faglig opkvalificering er to sider af samme sag i indsatsen for at give indvandrere og flygtninge fodfæste på arbejdsmarkedet. Der må sættes på en ligestilling af indvandrere og flygtninge i forhold til AMU-kurser og AF's særlige tilbud, ligesom vejlednings- og uddannelsesindsatsen må forbedres.

[Karen Højte Jensen]

Der findes relativt mange arbejdsledige blandt udlændinge – ikke fordi de ikke har de faglige og sproglige kvalifikationer, men tilsyneladende af andre grunde, og det er farligt. Uden arbejde ingen naturlig kontakt med danskere; uden arbejde offentlig hjælp. Og netop sammenkoblingen af disse elementer kan være grobund for modstand imod udlændinge. Her må vi appellere til arbejdsmarkedets parter om aktivt at bidrage til løsningen af problemet. Regeringen foreslår en mere opsøgende indsats over for virksomhederne for at motivere dem til at beskæftige indvandrere og flygtninge.

Desuden vil også socialministerens forslag, som jeg tidligere nævnte, have en positiv effekt på flygtninges integration, også hvad angår deres beskæftigelsesmuligheder. Finansieringen af kommunernes udgifter til flygtninge ændres med dette forslag, og kommuner med mange flygtninge får generelt forbedret deres økonomi.

Kommunerne får samtidig en væsentlig interesse i, at integrationsarbejdet lykkes, og at flere flygtninge bliver i stand til at klare sig selv. Når en flygtning overgår fra Dansk Flygtningehjælp til kommune, vil der ofte være behov for, at den forrevalidering, der har fundet sted i Flygtningehjælpen, videreføres, således at der lægges en erhvervsplan, og den pågældende tilbydes revalideringsydelse. Det er selvfølgelig vigtigt, at forrevalidering hænger sammen med en eventuelt senere erhvervsplan og revalidering i kommunerne.

Der er behov for et fleksibelt og effektivt samarbejde mellem Flygtningehjælpen og kommunerne, og da der nu åbnes mulighed for, at kommunerne overtager ansvaret tidligere, er det også vigtigt, at der bliver et bedre og mere målrettet samarbejde. I øvrigt er det sådan, at kommuner får særlige tilskud, når de anvender de foranstaltninger, der indgår i den generelle indsats for at bekæmpe ledigheden. Med det forslag vil kommunerne i højere grad prioritere aktive ydelser til flygtninge, og vi vil se en mere effektiv integration.

Hvad angår bosætning er det almindeligt kendt, at der er en tendens til koncentration af indvandrere i bestemte områder. Dette fremmer selvsagt ikke integrationen. Men vi mener ikke, det er klogt at tage initiativer, der i særlig grad fraviger grundtesen om, at der må være

lige ret for alle; særbehandling vil bestemt ikke fremme forståelse og tolerance i den øvrige del af befolkningen.

Vi er dog åbne for i helt særlige tilfælde at se på det område, der vedrører muligheden for tilflytning til almennyttige boliger, der i forvejen i særlig grad varetager boligsociale opgaver. Vi mener desuden, at man kan løse en række problemer gennem bedre samarbejde mellem de lokale almennyttige boligselskaber og private udlejninger og indvandrerne organisationer. Vi afviser således Socialdemokratiets forslag om, at kommunerne skal kunne disponere over et antal ledige lejligheder i private udlejningsejendomme; vi betragter det som et anslag mod den private ejendomsret. Vi kan heller ikke støtte, at kommunerne skal kunne opkøbe ejendomme med henblik på udlejning til flygtninge og indvandrere. Det ville være særbehandling.

Det er vigtigt, at vi sikrer en oplysning i forhold til befolkningen. Jeg tror, vi alle har oplevet en ganske stor uvidenhed om de faktiske forhold for indvandrere og flygtninge. Det er noget af det, vi må se som et særligt ansvar. Jeg hæftede mig ved, at fru Birte Weiss talte om brede flertal, og jeg håber også, vi kan nå til enighed om en række initiativer.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Min bemærkning er i første omgang til justitsministeren, som nok er her et eller andet sted, ellers må indenrigsministeren svare.

Jeg hæftede mig ved, at fru Birte Weiss allerede i sin ordførertale talte om det brede flertal, og fru Karen Højte Jensen sluttede også af med at tale om det brede flertal. Er det virkelig regeringens opfattelse, at man vil have Socialdemokratiet med på den endelige udformning af det, som på et eller andet tidspunkt bliver resultatet af forhandlingerne i Folketingets Retsudvalg?

Det undrer jeg mig meget over, for det er jo en kendt sag, at Socialdemokratiet var et af de partier, som var med i den vanvittige palæstinensærlovgivning, som på helt vanvittige vilkår gav opholdstilladelse til en række statsløse palæstinensere, og som regeringen i hvert fald udadtil påstod at den var så vældig meget imod. Appellerer man virkelig stadig til Socialdemokratiet om at være med i det brede flertal? Jeg undres.

[Pia Kjærsgaard]

Fru Karen Højte Jensen omtalte arbejdsløsheden blandt udlændinge. Hertil vil jeg sige, at den er jo generel. Der er så sandelig også stor arbejdsløshed blandt danskere. Hvis fru Karen Højte Jensen er i tvivl, kan jeg oplyse, at der er omkring 300.000 arbejdsløse danskere.

Jeg har noteret, at der i indenrigsministerens redegørelse er nævnt noget om opøgende virksomhed over for virksomhederne. Hvordan skal det foregå? Det er ikke nærmere konkretiseret i redegørelsen, og det forstår jeg godt; men hvordan vil regeringen fange an med den positive særbehandling over for udlændinge, som nu åbenbart skal pålægges virksomhederne? Hvordan skal det rent konkret foregå? Er det kommissærer med en eller anden kasket, ansat af regeringen, der skal ud for at fortælle, at nu bør man altså ansætte en udlænding frem for en dansker? Eller hvordan skal det rent faktisk foregå?

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg vil blot ganske kort spørge fru Pia Kjærsgaard, hvordan hun vil lave et flertal – bredt eller andet – uden om de partier, der stod bag palæstinenserloven.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Pia Kjærsgaard var inde på, hvordan man ville gennemføre de forskellige ting. Jeg skal ikke sige så meget om det, for vi vender tilbage til udlændingeloven senere, men fru Pia Kjærsgaard bragte det selv ind i debatten ved at henvise til palæstinenserloven, som vi – sammen med Fremskridtspartiet og andre – klart og skarpt gik imod, stemte imod og stadig væk synes var en utrolig – ja, jeg vil ikke sige, hvad jeg tænker, men uheldig, urimelig og uacceptabel lovgivning. Så har jeg ikke sagt for meget.

Når fru Pia Kjærsgaard spørger, om vi virkelig er villige til at søge flertal på de forskellige områder, vil jeg svare, at det er vi villige til. Vi er demokrater, vi er valgt til dette parlament, og vi lægger klart og tydeligt frem, hvad Det Konservative Folkeparti står for, og hvilke stramninger vi gerne vil have gennemført i udlændingelovgivningen. Men hvis vi ikke kan få dem alle gennemført – og det kan vi nok ikke,

for vi har ikke 90 mandater – så vil vi hellere have 3/4, end vi vil have ingenting, og så vil vi igen fremføre vore synspunkter efter næste valg.

Sådan fungerer et demokrati, og hvis jeg skulle give Fremskridtspartiet et godt råd, så er det, at man også skulle prøve at søge indflydelse indimellem, for så kunne man lægge sine synspunkter sammen med andre. Men hvis man tror, at man konstant skal have sine egne synspunkter igennem 100 pct., så får man ingenting. Men det er måske også formålet.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var da et herligt spørgsmål, fru Pernille Frahm stillede mig.

Jeg har nogenlunde den samme løsning, som jeg har noteret mig at nogle af regeringspartierne medlemmer også har. Der er jo nogle, der har været ude at lufte tanken om et valg på denne sag. Det er der nogle der siger at de truer med! Jeg opfatter det som et løfte – hvis det altså ikke bare er noget, man siger til medierne. Og jeg vil så gerne sige, at jeg er sikker på – så tæt på 100 pct, som man kan komme uden at have prøvet muligheden – at så er der mindst ét af de partier, som var med til at gennemføre palæstinensersærlovgivningen, som ville blive fuldstændig uden indflydelse i det flertal, som efter et Folketingsvalg kunne bære en stramning af udlændingeloven igennem.

Jeg vil gerne sige til hr. Helge Adam Møller, der endnu en gang taler om den uacceptable særlovgivning, som regeringen altså accepterede at det gjorde den jo. Regeringen trak på skulderen, ville ikke have en folkeafstemning om sagen, ville heller ikke udskrive valg på sagen. Regeringen accepterede den i virkeligheden. Regeringen er jo stadig blevet til – ja, jeg har det ligesom hr. Helge Adam Møller, der for et øjeblik siden ikke ville sige, hvad han reelt havde lyst til; men jeg tror, at hr. Helge Adam Møller godt ved, hvad jeg tænker på.

Jeg vil gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om det, der ligger på bordet nu, virkelig er det maksimum i opstramning af udlændingelovgivningen, som regeringen ønsker.

Jeg har opfattet det sådan, at det var et blødt oplæg, som regeringen kom med, netop for at man kunne få det brede flertal, som man så gerne vil have.

[Pia Kjærsgaard]

Hr. Helge Adam Møller har jo også udtalt offentligt, at dette bestemt var kogt ned. Det var egentligt ikke det, regeringen kunne tænke sig, men for at få flertal i salen havde man kogt det ned til nogle småpetitesser, nogle små detaljer.

Hvis det lovforslag, der her er fremlagt af justitsministeren, virkelig er det, regeringen maksimalt kunne tænke sig, så siger jeg: Velbekomme!

(Kort bemærkning).

Birte Weiss (S):

Jeg skal ikke anfægte fru Pia Kjærsgaards spådomsevner med hensyn til, hvordan situationen ser ud efter et valg, og for den sags skyld heller ikke hendes evne til at tælle til 90, der jo er et flertal her i Folketinget.

Men jeg vil gerne sige, at når vi er optaget af brede flertal bag en lovgivning som denne, er det, fordi vi ved, det er et område, hvor der er en tendens til, at der er partier, herunder fru Pia Kjærsgaards, der laver overdrivelser og fejlinformationer i forhold til offentligheden, og som spiller plat i forhold til denne meget sårbare gruppe af mennesker, som indvandrerne er – eller i hvert fald en stor del af indvandrerne. Derfor er der af alle grunde – bortset fra fru Pia Kjærsgaard – en fælles interesse i, at et stort antal partier kan blive enige, når der gennemføres ændringer i udlændingeloven, og derfor er det vigtigt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Pia Kjærsgaard stillede et krystalklart spørgsmål. Jeg vil godt give et krystalklart svar; men jeg vil ikke gøre det, før vi når til det punkt på dagsordenen, der hedder udlændingeloven, for at vi ikke afsporer debatten om redegørelsen for en samlet indvandrerpolitik på nuværende tidspunkt.

Men jeg kan garantere fru Pia Kjærsgaard, at jeg nok skal svare. Jeg er ordfører på den sag, og vi vender tilbage til den.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Men redegørelsen omfatter jo både flygtninge og indvandrere, så det forstår jeg ærlig talt ikke. Fremskridtspartiet har faktisk også un-

dret sig over, at det hedder regeringens redegørelse for en samlet indvandrerpolitik. Det omhandler sandelig også flygtninge, men det er som sædvanlig rodet sammen i én pærevælling.

Til fru Birte Weiss vil jeg sige, at jeg vil gerne have nogle konkrete eksempler. Hvor kommer Fremskridtspartiet med fejlfortolkninger? Hvor har Fremskridtspartiet misinformeret den danske befolkning? Hvor spiller Fremskridtspartiet plat?

Fru Birte Weiss spiller plat ved ikke at komme med nogle eksempler. Jeg synes, det ville være rimeligt at komme med nogle helt konkrete eksempler i stedet for den form for demagogi, som fru Birte Weiss kommer med her fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Birte Weiss (S):

Jeg skal henvise fru Pia Kjærsgaard til avislæsning her i løbet af de sidste 3-4 år, hvor det med usvigelig sikkerhed har været sådan, at Fremskridtspartiet i agurketiden, når Folketinget er sendt hjem, puster uafladeligt og med træfsikkerhed til udlændingebatten.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil blot gerne minde fru Pia Kjærsgaard om det gamle ord om, at når en hund har lopper, så man kan stryge dem af i håndfuldevis, så tager man ikke en enkelt frem og siger her.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal nok vare mig for at tale om lopper, når jeg står på Folketingets talerstol.

Men jeg må konstatere, at hverken fru Birte Weiss eller fru Dorte Bennedsen på noget punkt overhovedet kan konkretisere de påstande, som Socialdemokratiet var oppe med.

Jeg synes, det er flovt for Socialdemokratiet.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Regeringens redegørelse for en samlet indvandrerpolitik og Socialdemokratiets beslutningsforslag har ved en nøjere gennemlæsning ikke så lidt tilfælles. Man kan sige, at dagsordenen på mange måder er fælles. Mange af de

[Birthe Rønn Hornbech]

problemer, der er beskrevet i redegørelsen, går igen i det socialdemokratiske beslutningsforslag. Men inden jeg gennemgår nogle af disse vitale problemstillinger, vil jeg sige lidt om Venstres grundlæggende holdninger til integration og den retssikkerhed, der i et land som Danmark selvfølgelig også må udstrækkes til udlændinge, der opholder sig lovligt i Danmark.

Danmark er ikke og skal ikke være et indvandrerland. Vi er ikke og skal ikke være et multietnisk eller multikulturelt samfund. Danmark er derimod en gæstfri vært over for udlændinge, der har valgt Danmark som deres nye land, hvad enten der er tale om mennesker, der er flygtet fra forfølgelse, eller mennesker, der er familiesammenført med herboende. Vi ønsker, at de mennesker, der kommer hertil, skal leve under forsvarlige forhold og have de samme rettigheder og de samme pligter som danskere.

Venstre forlanger ikke, at udlændinge, der kommer hertil, skal glemme deres rødder endside opgive dem. Vi tror tværtimod, at fremmede impulser kan tilføre Danmark noget nyt. Men det kræver, at de udlændinge, der flytter hertil, forstår, at Danmark er værtslandet, og at gæster, der vil forblive her, ikke blot følger landets love, men også forstår at tilpasse sig i en sådan grad, at de i løbet af så kort tid som muligt kan fungere i lokalsamfundet, på arbejdsmarkedet og i fritidslivet sammen med danskere.

Vi ved, at flygtninge og indvandrere, ikke mindst 2. generation, ofte får uhyre svære identitetsproblemer. Spørgsmål som: Hvem er jeg? Er jeg dansker eller iraner? Er jeg dansker eller tyrk? kan være meget vanskelige for den enkelte at finde ud af med sig selv. Det er et dilemma, vi danskere må forstå, og det er et dilemma, der ikke blot kan fjernes heller ikke ved at lave særregler. Det er en uskik at give særregler for enkelte grupper i det danske samfund. Tværtimod er det jo kendetegnende for den danske grundlov, at den ikke taler om grupper, men om enkeltpersoner. Dette grundlæggende princip bør bevares i den danske lovgivning.

Vi ønsker naturligvis i Venstre, at udlændinge får en ligeværdig behandling. Vi tager afstand fra enhver diskrimination, vi afskyr ethvert tilløb til voldsudøvelse og fordømmer

selvsagt vold. Hvis der begås overgreb mod udlændinge i form af straffelovovertrædelser, må politi, anklagemyndighed og domstole naturligvis træde i funktion præcis som ved andre lovovertrædelser begået af danskere. Der er ingen forskel, og der skal ingen forskel være, al den stund at det jo er sådan, at et motiv til f.eks. vold, fordi ofret er udlænding, efter den gældende straffelovgivning vil være en skærpende omstændighed, på samme måde som en afstraffelse af en anden minoritet altid er en skærpende omstændighed. Det er der måske ikke så mange der har hæftet sig ved, men så forudseende er straffeloven af 1933.

Fordi vi mener, at straffelovens fædre har været forudseende, og fordi vi egentlig mener, at en lovgivning, der beskytter den enkelte frem for grupper, er langt stærkere end en lovgivning, der hiver særlige grupper frem, er vi ikke enige i Socialdemokratiets forslag om oprettelse af et nævn for ligebehandling. Det vil netop komme til at virke som en forskelsbehandling og bestemt ikke befordre den folkelige forståelse for udlændingenes tilstedeværelse i Danmark.

Regeringens redegørelse bygger bl.a. på det princip, at udlændingen selv er ansvarlig for sin integration.

Det er vi meget enig i i Venstre. Det er klart, at den udlænding, der kommer til Danmark, som enhver anden må tage ansvaret for sit eget liv. Men det er lige så klart, at værtslandet, der har givet den pågældende en opholdstilladelse, må understøtte og hjælpe til integration.

Vigtigt er, at de pågældende bringes i stand til at forsørge sig selv og sine på lige fod med danskerne. Helt afgørende er det, at alle, der kommer til vort land, og som har fået opholdstilladelse, omgående får tilbud om at lære dansk, og at modtagelsen af dette tilbud er en betingelse for at oppebære offentlige ydelser. Det forudsættes naturligvis, at der stilles tilstrækkeligt med ressourcer til sprogundervisning til rådighed. Vi er i Venstre opmærksomme på, at der kan være ventetider på danskundervisning, og at undervisningen måske nogle steder er for lidt individuel, at man f.eks. sætter analfabeter sammen med den sprogkyndige. Det er selvsagt ikke rationelt og bør forbedres.

Dermed er vi i Venstre meget enige i den socialdemokratiske målsætning i beslutningsfor-

[Birthe Rønn Hornbech]

slaget om en mere differentieret undervisning, om end det dog er mit indtryk, at der allerede gøres en stor indsats på mange sprogskoler og i folkeskolen. Vi mener, at ressourcerne meget mere må rettes mod danskundervisning frem for mod modersmålsundervisning. Vi synes egentlig i Venstre, at målet må være, at modersmålsundervisning gøres til en privatsag, således at familierne selv sørger for denne undervisning, eventuelt over fritidslovgivningen. Kunne Socialdemokratiet gå med til det, vil Socialdemokratiet finde Venstre meget villigt til at diskutere Socialdemokratiets idé om at gøre flere indvandrersprog til valgfag, hvis det altså er et alternativ til den tvungne modersmålsundervisning, vi har i dag, og vi så nøjes med modersmålsundervisning som valgfag. Helt personligt vil jeg gerne sige til fru Birte Weiss, at jeg synes, det er et mægtigt godt påfund, Socialdemokratiet kommer med; så bliver det også et valgfag for alle elever.

Vi har ved tidligere debatter diskuteret den ulige fordeling af udlændinge i Danmark. Der er kommuner, der har mange, og nogle, der har få udlændinge. Målet må være, at det ikke skal kunne betale sig for kommunerne at unddrage sig at tage udlændinge. Tværtimod bør kommunerne tilskyndes til at modtage både indvandrere og flygtninge gennem mere retfærdige udligningsordninger, sådan som socialministeren har lagt op til det i lovforslag nr. L 82. Det sikrer en bedre spredning og dermed lettere adgang til integration.

Et meget stort problem er fortsat, at så mange udlændinge bor meget koncentreret i de store boligkomplekser. Jeg kan ikke forstå, at kommunerne, boligselskaberne og indvandrerorganisationerne ikke selv kan finde ud af at løse de problemer. Socialdemokratiet peger på, hvad man kan kalde mild tvang. Man kan se, at indenrigsministeren i sin redegørelse vrider sig noget ved tanken om tvang, men dog til sidst kommer med nogle formuleringer om, at han »ikke vil afvise« og »i ganske særlige tilfælde« osv. osv.

Lad mig sige, at det ikke er Venstres holdning, at man skal bruge pisken; på den anden side vil vi gerne sende et signal til kommunerne, til skolerne, til indvandrerorganisationerne, til boligselskaberne – og jeg opfordrer den enkelte udlænding til at tage del i denne debat. Signalet er: Vil man ikke rette sig efter venlige

henstillinger, må vi på et tidspunkt finde pisken frem fra skabet og true med den. Hjælper det heller ikke, må vi i hvert fald til at slå knald med pisken.

Men piskesmæld og bogstaver nedfældet i love er ikke tilstrækkeligt. Udlændinge må forstå, at integrationen og deres eget liv er først og fremmest deres egen sag, og deres vilje til integration er afgørende for den folkelige forståelse for tilstedeværelsen af et stigende antal udlændinge i Danmark. Det må i løbet af få år blive reglen, at de, der ikke vil modtage den fornødne danskundervisning og ikke vil lære det sprog, der tales i Danmark, tilstrækkeligt godt, heller ikke kan konkurrere på arbejdsmarkedet og således ikke oppebære offentlig hjælp.

I Venstre følger vi med stor interesse de initiativer, vi ser gro frem i Esbjerg Kommune. Esbjergs socialdemokratiske borgmester Fleming Bay Jensen har i dagspressen udtalt, at kommunen gerne vil overtage flygtningene langt tidligere, og at integrationen så bliver kommunens ansvar. Jeg vil gerne sige, at de tanker svarer helt til, hvad Venstre ved gentagne lejligheder har givet udtryk for. Venstre ser meget gerne, at kommunerne, eventuelt gennem frikommuneforsøg, overtager integrationen også af flygtninge.

Meget kan mange steder blive langt bedre inden for den bestående lovgivning. Det er et spørgsmål om vilje hos udlændingene og et spørgsmål om fantasi og kreativitet hos kommunerne. Jeg vil gerne pege på de resultater, der er opnået i Farum Kommune, hvor man sørger for børnepasning, mens mødre lærer dansk, hvor man sørger for arbejde, og hvor man på alle måder stiller krav til udlændingene i nært samarbejde med udlændingenes egne organisationer. Jeg tror, at vi alt for længe har været bange for at stille krav til vore udlændinge af angst for at blive kaldt både det ene og det andet. Det er ikke værdigt. Et menneske, man ikke vil stille krav til, har man jo heller ikke respekt for. Et menneske uden ansvar er et menneske uden frihed.

Som nævnt i begyndelsen: Jeg finder egentlig, at Socialdemokratiets og regeringens dagsorden ligner hinanden meget. Vi vil i Venstre medvirke til et positivt, konstruktivt arbejde med løbende at forbedre vor integrationspolitik, og jeg er som fru Birte Weiss meget optaget af, at vi finder et bredt flertal herom.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hørte jeg korrekt, at fru Birthe Rønn Hornbech rent faktisk stod her og sagde, at regeringens lovforslag og Socialdemokratiets beslutningsforslag ikke har så lidt tilfælles? Efter at jeg har læst de forskellige forslag, synes jeg nok, at der er endda enorme forskelle.

Fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, at det er en skærpende omstændighed, hvis man øver vold mod de fremmede, i forhold til, hvis man gjorde det over for en dansker. Er det udtryk for lighed for loven? Mener Venstre, at det er en holdbar vej at gå? Er det udtryk for liberal politik, at alt efter, hvem man udøver vold imod, er der forskellig straf?

Man sætter aldersgrænsen for familiesammenføring af forældre op fra 60 år til 65 år. Er det rimeligt? Er det nødvendigt, at man gør det, når det er således, også ifølge redegørelsen, at den herboende fremmede skal garantere for og underskrive en kontrakt om forsørgelse af den familiesammenførte forælder? Der er således ikke længere et økonomisk argument for at sætte aldersgrænsen op fra 60 år til 65 år. Når det ikke er et økonomisk argument, hvad er det så?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Birthe Rønn Hornbech udtrykker sig sædvanligvis meget præcist og meget klart. Ikke desto mindre bliver jeg nødt til at stille et par spørgsmål til opklaring.

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde, at Venstres udlændingepolitik og integrationspolitik havde som baggrund, at Danmark ikke skulle være et multietnisk samfund. Jeg vil gerne spørge fru Birthe Rønn Hornbech: Hvad opfatter Venstre som et multietnisk samfund? Er det et multietnisk samfund, vi har, når under fire procent af befolkningen er udlændinge? Er det et multietnisk samfund, vi har, når der f.eks. bare i Odense Kommune er 92 forskellige nationaliteter? Hvor går grænsen for Venstre? Er det antallet af nationaliteter, eller er det procentdelen af udlændinge? Det tror jeg ville være klagende for debatten at få at vide.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg vil sige til hr. Tom Behnke, at jeg ikke plejer at få skyld for, at man ikke kan høre eller forstå, hvad jeg siger.

Til spørgsmålet, om der er lighed for loven, hvis man kan blive straffet hårdere, fordi man slår på en udlænding, må jeg svare: Ja, sådan er det altså – det burde hr. Tom Behnke vide – at motivet til en strafbar handling spiller ind på domstolenes strafudmåling. Det er ligegyldigt, om det drejer sig om en udlænding eller en anden minoritetsgruppe, så vil det naturligvis altid være en skærpende omstændighed. Jeg tror, at det stemmer meget godt med den folkelige opfattelse af, hvordan straffeloven bør være indrettet.

Resten af hr. Tom Behnkes spørgsmål skal jeg komme tilbage til under næste punkt på dagsordenen.

Til fru Elisabeth Arnold vil jeg sige: Nej, det er ikke et spørgsmål om procenter. Det er et spørgsmål, om et land affinder sig med, at det er ligegyldigt, hvem man er. Det er sådan, at det officielle sprog i Danmark er dansk. Det er sådan, at man i folkeskoleloven og ligeledes i det nye forslag går ud fra, at det er dansk kultur, der er den bærende. Det er den, man har og skal kende, og så skal man have kendskab til andre kulturer. Men det er noget meget vanskeligt, og det er faktisk også derfor, at jeg har taget det op. Man kan ikke definere det klart, men det har ikke noget med procenttal at gøre. Jeg mener ikke, vi har et multietnisk samfund, og jeg mener som sagt heller ikke, at vi skal have det.

Pernille Frahm (SF):

Først må man vel sige tak for redegørelsen, som absolut er ventet. Der er et stort behov for en koordineret indsats, som kan styrke arbejdet med integration af udlændinge, og derfor er det også med en vis skuffelse, at vi står med dette produkt i hånden.

Det udmærker sig nemlig især på to punkter: Mangel på nytænkning og mangel på redegørelse for de forhandlinger, der må foregå mellem EF-landene om den planlagte fælles asyl- og indvandrerpolitik. Det er ganske udeladt af beretningen.

Først et par generelle bemærkninger: Det kan altså ikke nytte noget at bilde os ind, at vi kommer racismen til livs ved at begrænse min-

[Pernille Frahm]

dre grupperes adgang til at få ophold her i landet, når vi samtidig må se i øjnene, at Danmark vil udvikle sig mere og mere i retning af et flerkulturelt samfund. Denne tendens vil blive forstærket i de kommende år, uanset hvad fru Birthe Rønn Hornbech mener, om ikke af andre årsager så i hvert fald som et resultat af borgernes frie bevægelighed inden for EF, som jo i hvert fald Birthe Rønn Hornbechs parti er en stor tilhænger af.

Det ville hjælpe meget, hvis regeringen i stedet for kun at fokusere på mangler ved indvandrere også ville vise lidt mod og kvindehjerte og se på det positive, som et tilskud andre kulturer har at tilbyde danskere og det danske system. Regeringen har en stor opgave i og et stort ansvar for at få visse grupper af danskere til at forstå, at den danske kultur og danskheden ikke trues af nogle få procent indvandrere.

Og så til selve redegørelsen. I redegørelsen står der, at det skal sikres, at samfundet bl.a. med hensyn til uddannelsesmæssige, erhvervmæssige og bolig-mæssige tilbud og krav til udlændingene kan sikre en tilfredsstillende integration i det danske samfund. Og den vigtigste metode for at opnå dette mål er tilsyneladende begrænsning i adgangen til at få ophold i Danmark. Jeg vil vove den påstand, at en bedre politik på de felter, redegørelsen nævner, vil være til gavn ikke bare for udlændinge, men også for danske borgere, og det vil vise sig, at vi er langt fra at nå loftet med hensyn til, hvor mange udlændinge vi har plads til.

Når udlændinge har fået opholdstilladelse, sætter den egentlige integrationsproces i gang, og her henviser beretningen til lovforslag nr. L 82, som netop er til behandling i Socialudvalget. Dette lovforslag beskæftiger sig især med den økonomiske side af sagen, og den er naturligvis også vigtig, men mindst lige så vigtigt er det at få slået nogle principper fast i integrationspolitikken.

Et vigtigt princip må være at tage udgangspunkt i de folk, vi vil integrere, og finde ud af, hvilke ressourcer de bringer med sig. Her er forskellighed i høj grad et nøgleord. Hvis man overhovedet kan lave en fælles overskrift for denne gruppe, er det forskellighed. Forskellig kulturbaggrund, forskellig uddannelsesmæssig baggrund, forskellig familiebaggrund og et helt forskelligt sæt af erfaringer med offentlige myndigheder og tvang.

Der tales så meget om de manglende dansk-kundskaber og om at stille krav til dem. Der tales alt for lidt om at give relevante og vedkommende tilbud om danskundervisning. En undtagelse er mor og barn-undervisningen. Dette bliver opfattet både som vedkommende og som attraktivt, og derfor er det også en succes. Tilsvarende succeser kunne man helt sikkert få, hvis det enkelte amt i højere grad tog udgangspunkt i de indvandrere, som sprogkurserne henvender sig til, og f.eks. eksperimenterede med forskellige kursustyper, korte intensive, længere, mere praktisk orienterede osv. Jeg synes, dette falder meget godt i tråd med regeringens egne ønsker om at fastholde det decentrale princip, som også nævnes i rapporten, og derfor bør regeringen også gøre sit til, at disse muligheder bliver givet.

Vi ser gerne, at kommunerne i højere grad kommer til at stå for integrationsprogrammerne, men hvis der er tale om tvangskvoter af visse befolkningsgrupper i visse kvarterer, må vi stå af. Det er en bagvendt måde at løse et problem på, der i virkeligheden har sit udspring i for få tilbud på boligområdet. Derfor ser vi positivt på det, Socialdemokratiet foreslår: at man udvider kommunernes mulighed for at anvise boliger til også at omfatte 10 pct. af større private udlejningsejendomme. Det er en tanke i den rigtige retning.

Men decentraliseringen af opgaverne skal heller ikke gøre det muligt for kommunerne at afskaffe modersmålsundervisningen. Argumentet er jo bl.a., at den er utilstrækkelig og ofte ikke på modersmålet – f.eks. for kurdiske børn. Det virker noget bagvendt, at man nu vil lette integrationen ved helt at afskaffe modersmålsundervisningen. Hvad med at få den til at fungere i stedet for og så sørge for en ordentlig danskundervisning af indvandrerbørn såvel som voksne indvandrere?

For nylig fik vi gennem Folketingets Socialudvalg bogen »Kan de få arbejde?«. Det er ikke morsom læsning, for det ser ud til, at det, der virkelig gør det svært for indvandrere at få arbejde, hverken er manglende uddannelse eller manglende danskevner, men alene det, at de er fremmede. Jeg ved, at SiD har haft succes med nogle fremstød over for deres medlemmer og deres arbejdsgivere i forhold til indvandrere og andre »fremmede«. Jeg tror, at de erfaringer, de får på det område, er værd at inddrage

[Pernille Frahm]

og bygge videre på, når vi skal gøre en indsats i forhold til integrationen og arbejdsmarkedet.

Der er ikke noget galt i at stille krav til indvandrere ligesom til andre borgere i dette land, men målet må være et minimum af tvang, som kun tages i anvendelse i yderste nød. Hvis der var et varieret og vedkommende tilbud, ville tvang jo slet ikke komme på tale, og det har længe været en pædagogisk erfaring og kendsgerning, at indlæring under tvang sjældent er succesfuld. I disse tider oplever vi, at integration under tvang er dømt til at mislykkes.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Pernille Frahm nævner, at nogle få procent fremmede ikke har nogen betydning for det danske samfund. Nu er procenten oppe på ca. 3. Hvor ønsker SF at procentgrænsen skal gå?

Fru Pernille Frahm nævner videre, at vi er langt fra loftet med hensyn til det antal, Danmark kan tage. Hvor skal loftet ligge henne, og med hvilken begrundelse har SF valgt, at loftet skal ligge netop dér? Og endelig: Hvad har SF tænkt sig at gøre den dag, vi når det loft, som fru Pernille Frahm vil fortælle om om et øjeblik?

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg tror, hr. Tom Behnke har lidt problemer med sin hørelse i dag. Jeg sagde ikke, at et par procent indvandrere ikke har betydning for det danske samfund; jeg sagde, at et par procent fremmede ikke truer den danske kultur eller danskheden, og det er noget ganske andet. For selvfølgelig har det betydning; vi skal tage dette her alvorligt. Hvad procenten skal være, kan hverken hr. Tom Behnke eller jeg udtale os om, og det er heller ikke det, der er meningen med denne debat.

Når jeg siger, at vi ikke har nået loftet endnu, er det, fordi vi ikke har udnyttet de ressourcer til bunds, som både det danske samfund og denne gruppe ganske langsomt vil få gennem årene. Når vi har gjort det, kan vi begynde at tale om at nå et loft.

Hvad vil hr. Tom Behnke i øvrigt stille op med den bevægelse, der helt automatisk vil komme som et resultat af det indre marked og

den fri bevægelse af folk på tværs af grænserne? Det vil jo give nogle helt andre befolkningstilgange, end vi ser i dag.

Pia Kjærsgaard (FP):

På grundlag af en komplet unødvendig forespørgselsdebat den 3. december 1991 vedtog et flertal i dette Folketing, at regeringen skulle lave en redegørelse for en samlet indvandrerpolitik. Af en eller anden forfejlet årsag, måske fordi dette flertal ikke er i stand til at adskille tingene, skulle den omtalte redegørelse også indeholde noget om flygtninge.

Denne sammenblanding er ikke blot beklagelig, den er også stærkt kritisabel, da de to ting ikke har noget som helst med hinanden at gøre. Alligevel er regeringen altså sprunget på en afsporet vogn og supplerer sin redegørelse med afsnit om flygtninge og endda om ulandspolitik, så det hele er i én stor gryde.

Først og fremmest må det slås fast, at der har været stop for indvandring siden 1973. Vi taler altså om et indvandrerstop, der er totalt, og som har varet i 20 år. Alligevel fortsætter indvandringen. Tallet stiger år efter år, vores indvandrerstop har altså ingen reel betydning. Når tallene øges, sker det selvfølgelig, fordi der i loven er en tilladelse til familiesammenføring, som udnyttes kraftigt generation efter generation.

Regeringen giver i sin redegørelse et bud på, hvordan dette kan begrænses, og man foreslår at hæve grænsen fra 60 til 65 år, hvilket Fremskridtspartiet kun betragter som en lappeløsning. Vi vil få gamle mennesker herop, der kun vil være til økonomisk besvær, der ikke kan sproget, der aldrig nogen sinde vil lære det, og som vil være med til at forringe forholdene for vore egne gamle danske medborgere, som der tilsyneladende er besvær med at få de nødvendige penge til i forvejen.

Nu, da tingene er rodet sammen, foreslår regeringen også, at indvandrerne for at få familiesammenføring skal have boet her i minimum syv år. Fremskridtspartiet vil foreslå, at dette også kommer til at gælde flygtninge, og vi ønsker en stramning af overholdelsen af reglerne, så der kun sammenføres personer, hvis den, der bor i Danmark, kan garantere, at de sammenførte ikke kommer til at ligge den danske økonomi til last.

[Pia Kjærsgaard]

Vi mener, de samme åremål bør være gældende ved inddragelse af opholdstilladelse, således at denne kan inddrages inden for syv år i stedet for de nuværende to år eller for den sags skyld, indtil man er blevet dansk statsborger.

Det er utroligt, at regeringen i redegørelsen betragter det og redegør for det som en opstramning, at nu skal det offentlige til at inddrive midler. Det er utroligt, at man ikke ganske enkelt har den passus med, at hvis man ikke kan sørge for sine familiesammenførte, betyder det naturligvis, at vedkommende bliver sendt ud af landet med det samme.

Så er der den helt uacceptable adgang til at klage over, hvad der besluttes af danske borgere. Jeg tænker på Flygtningenævnet og ikke mindst Ombudsmanden, der lader sager fare rundt og rundt i karrusellen, indtil nogle politikere herinde laver særlove og derved nedbryder deres egne tidligere vedtagne love. Klageadgangen skal efter Fremskridtspartiets mening begrænses, og vi har ved et tidligere forslag givet udtryk for, at Fremmedpolitiet igen burde indføres med samme rettigheder, som man havde indtil oktober 1983, rettigheder, der gjorde, at deres afgørelser ikke kunne ankes.

Problemet med integrationsprogrammer finder Fremskridtspartiet også er uacceptabelt. Hvorfor i alverden skal flygtninge integreres i stedet for at forberedes på deres hjemsendelse, hvilket ville være langt, langt mere naturligt? Vi mener ikke, at flygtninge skal lære at tale dansk og integreres i vores samfund. Noget andet er indvandrere, men nu er det altså flygtninge, jeg nævner. Opgaven må være at give rimelige forhold til rigtige flygtninge og ikke den pladderhumanisme, vi ser bliver de unge, raske bekvemmelighedsflygtninge til del.

Fremskridtspartiet vender sig også mod regeringens forslag om at ligestille indvandrere og flygtninge i forhold til AMU's og AF's særlige tilbud til fremmede eller forslaget om at motivere virksomheder til at beskæftige indvandrere og flygtninge med samme kvalifikationer som danskere. Og jeg kan godt nu, hvor begge ministre er til stede, bede om et klart svar på, hvordan man vil praktisere det. Det er jeg meget spændt på at høre. Hvordan skal det rent praktisk foregå?

Hvorfor vil regeringen dog yde positiv særbehandling til fremmede frem for andre borgere?

Det er uacceptabelt, og regeringen bør fjerne dette misfoster fra sin idétavle. I forvejen ydes der utrolig store beløb i iværksætterydelse til indvandrere, der kan nedsætte sig på mange forskellige områder, f.eks. som grønthandlere, med dispensation for varer, som danske borgere ikke må handle med, og som med offentlige tilskud og hjælp fra de utallige familiemedlemmer, de gerne har, kan udkonkurrere danske detailhandlere, som ikke får iværksætterydelse eller andre former for positiv særbehandling, men blot en meget høj skatteprocent.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal ikke gå ind i en længere diskussion med fru Pia Kjærsgaard om fru Pia Kjærsgaards meninger om integrationspolitikken og indvandringspolitikken, for dér er vi så lodret uenige, som nogen kan være.

Jeg vil blot gerne tage fat i et enkelt punkt, som fru Pia Kjærsgaard nævnte, nemlig – så vidt jeg husker temmelig ordret: Vi har disse vanvittige familiesammenføringsregler, som gælder i generation efter generation.

Jeg vil gerne bede fru Pia Kjærsgaard bekræfte, at de familiesammenføringsregler, som vi har i dansk lov, og som er i overensstemmelse med vores internationale forpligtelser, omfatter ægtefælle, mindreårige børn og forældre.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har ikke spor imod, at fru Elisabeth Arnold fra Det Radikale Venstre ikke bryder sig om mine politiske holdninger, det modsatte er også tilfældet.

Men en konsekvens af den lovgivning, vi har gennemført, er, som den indvandrerrapport eller Ishøjrapport, som kom for et par år siden, sagde, at de 145 tyrkere, som danskerne modtog i 1969-1970, er blevet til 1.875 personer, og det er på grund af familiesammenføringsregler, fødsler og den måde, man lever på i et andet samfund, som er helt forskelligt fra vores. Faktisk synes jeg ikke, der er nogen grund til, at fru Elisabeth Arnold trækker på smilebåndet. Jeg synes, dette er en alvorlig sag, og der er ingen tvivl om, at den danske befolkning synes, at det er en alvorlig sag, som Folketinget

[Pia Kjærsgaard]

for lang tid siden burde have debatteret og strammet op.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Det er måske nok et lidt underligt spørgsmål at gå herop på talerstolen og stille, men når jeg nu har siddet her og gang på gang hørt fru Pia Kjærsgaards indlæg og bemærket det tonefald, som indlæggene er fremført i, kan jeg ikke lade være med alligevel at stille dette lidt mærkelige spørgsmål: Har fru Pia Kjærsgaard nogen form for kærlighed til de mennesker, som af en eller anden grund er anbragt her hos os uden at være født i vores land? Naturligvis behøver fru Pia Kjærsgaard ikke at svare på det, for jeg erkender, at det er et temmelig personligt spørgsmål, og måske burde jeg ikke stille det. Men det står frit for fru Pia Kjærsgaard at besvare det eller lade være. Jeg skal ikke bebrejde hende det, hvis hun nægter at svare på det.

Det andet spørgsmål synes jeg jeg er berettiget til at stille. Det er: Har fru Pia Kjærsgaard ikke en lille bitte frygt for, at den måde, som hun omtaler disse mennesker på, og de ting, hun hele tiden trækker frem her i debatten, kan være med til at så had i befolkningen til nogle mennesker, der har det svært nok i forvejen? Det sidste spørgsmål vil jeg i det mindste gerne have besvaret.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg fik ikke noget svar på mit spørgsmål, og derfor vil jeg gerne gentage det. Jeg vil gerne spørge fru Pia Kjærsgaard, om fru Pia Kjærsgaard kan bekræfte, at den danske udlændingepolitik bygger på det princip, at familien er et ubrydeligt hele, at man skulle kunne leve sammen med sin ægtefælle, sine mindreårige børn og under visse omstændigheder sine forældre. Det spørgsmål burde ikke være så svært at svare på for fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det er fru Pia Kjærsgaards omtale af en stærkt omdiskuteret rapport fra Ishøj, der får mig herop.

Hvis de amerikanske indianere i sin tid havde taget sig sammen og lavet en tilsvarende

rapport over, hvor mange den lille håndfuld englændere og spaniere, der i sin tid invaderede deres land, er blevet til igennem tiderne, ville vi jo også få et overvældende, chokerende tal ud af det.

Det er synd, de ikke lavede et indvandrerstop dengang – eller hvad?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må sige, at jeg næsten ikke kan tale af bare bevægelse, efter at hr. Glønborg var heroppe. Men jeg skal såmænd gerne svare hr. Glønborg på begge spørgsmål.

Min medfølelse eller kærlighed til andre mennesker betinges ikke af, om der følger offentlige skatteydermidler med, men sådan forholder det sig åbenbart for hr. Glønborg.

Og så har jeg ikke spor imod det tonefald, hr. Glønborg omtaler. Jeg kan ikke gøre for, at jeg ikke ligner en præst, når jeg står på talerstolen. Jeg gør mig ikke engang umage med at ligne en præst og heller ikke for at lyde som en sådan. Jeg prøver at tale, som jeg mener det er rigtigt over for de mennesker, som har peget på mig som repræsentant her i Folketinget.

I øvrigt er jeg fuldstændig enig både med fru Elisabeth Arnold og fru Pernille Frahm i, at det da ville være herligt, hvis man kunne leve op til den opfattelse, som der blev givet udtryk for, at det er en menneskeret at leve sammen med sine forældre, sine mindreårige børn og sin ægtefælle.

Men hvorfor i alverden skal det danske samfund betale for det? Det er dér, skillevejen går imellem fru Elisabeth Arnolds og min opfattelse. Hvis folk kan få deres familier hertil og selv forsørge dem økonomisk, mener jeg slet ikke, det er noget, der skal debatteres her i Folketinget – så er det jo en privat sag. Men sådan skal det naturligvis også være. Det kan ikke være rigtigt, at en tyrk – som vi har set et enestående eksempel på i TV 2 for nogen tid siden i den udsendelse, der hed »Mælk og honning« – som har boet heroppe i 10-15 år, i mellemtiden har været gift og har fået et barn, kan få den kone med fem børn, han har i Tyrkiet, herop, fordi hun synes, det er meget nemmere at leve i Danmark. Ja, det tror jeg! Og det er den slags misbrug af den offentlige forsørgelsespligt, som jeg finder anledning til at angribe.

[Pia Kjærsgaard]

Fru Pernille Frahm var inde på et eller andet med indianere, og jeg ved ikke, hvad det var for noget. Jamen det er jo ikke dét, vi taler om. Og lad dog være med at forsøge med at foregøgle noget andet end det, det i virkeligheden er.

Det, det drejer sig om her, er, at Danmark, siden udlændingeloven blev ændret med virkning fra oktober 1983, har haft en magisk tiltrækningskraft for mennesker overvejende fra Mellemøsten, som søger herop, fordi de gerne vil have andel i vores sociale goder.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Nej, jeg har såmænd intet ønske og ingen forventning om, at fru Pia Kjærsgaard skulle forsøge at ligne en præst.

Men hvis vi dog kunne prøve at behandle disse spørgsmål ihukommende, at det drejer sig om nogle mennesker, og at man vil forsøge at være menneskelig, så ville jeg såmænd være tilfreds.

(Kort bemærkning).

Birte Weiss (S):

Det, fru Pia Kjærsgaard sagde her fra talerstolen for et øjeblik siden, lød næsten som en interessant nyhed. Jeg forstod det i hvert fald sådan, at Fremskridtspartiet og fru Pia Kjærsgaard for så vidt var villige til at tage lige så mange udlændinge, som overhovedet havde lyst til at komme hertil – og det må vel så også betyde at fjerne indvandringsstopet – hvis der ikke var en økonomisk faktor med i billedet.

Det synes jeg var et meget interessant synspunkt på baggrund af, hvad man har læst i artikel efter artikel i aviserne skrevet af fremskridtsfolk, der argumenterer imod det, at folk er fremmede.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kunne forstå på fru Pia Kjærsgaard, at fru Pia Kjærsgaard anerkender, at vi skal overholde vores internationale forpligtelser og sikre, at folk får mulighed for at bo sammen med deres ægtefælle og deres mindreårige børn og i visse tilfælde deres familie, men vel at mærke kun, hvis det ikke koster os noget. Det vil sige, at vi skal overholde vores internationale for-

pligtelser, når det ikke forpligter os. Jamen det er da en bagvendt argumentation. Forpligtelserne indebærer jo netop, at vi stiller vores faciliteter til rådighed, bl.a. skole til børnene, sprogundervisning osv. Så hvis man har forpligtelser, indebærer det også, at det koster noget.

Jeg kan derfor forstå, at fru Pia Kjærsgaard ikke ønsker, at vi skal opfylde vores internationale forpligtelser.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil gerne først gøre den bemærkning til hr. Glønborg, at så godt som al lovgivning jo drejer sig om mennesker. Det er faktisk det, vi er sat til at varetage herinde. Hvis vi f.eks. diskuterer, om folkepensionisterne skal have bedre vilkår, drejer det sig i allerhøjeste grad om mennesker. Men der er bare ikke den samme velvilje fra hr. Glønborgs og andres side, når vi diskuterer den side af det danske samfund. Når de ude i kommunerne bestemmer, om man skal lukke plejehjem, drejer det sig sandelig også om mennesker.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Birte Weiss og fru Elisabeth Arnold, hvoraf især den sidste talte om menneskerettigheder, at jeg ikke mener, vi har skrevet under på, at vores pligt til at overholde menneskerettighederne indebærer, at det skal omfatte sprogundervisning, hjælp til at finde bolig, arbejde og uddannelse osv. Det har jo intet med det at gøre.

Hvis udlændinge kunne bosætte sig i Danmark på samme vilkår, som danskere bosætter sig i udlandet, ville forholdene jo se helt anderledes ud. Så havde der såmænd heller ikke været grund til at debattere sagen så mange gange i Folketinget, som vi har gjort, eller været grund til den megen debat, der har været, længe inden Folketinget tog sig sammen til at diskutere disse spørgsmål, rundt omkring på møder i forsamlingshuse, når man talte med folk i bussen, eller hvor man nu møder folk og taler om disse spørgsmål. Der ville såmænd heller ikke have været grundlag for at stramme udlændingelovgivningen, for så havde vi ikke haft så håbløse en lovgivning som den, et enigt Folketing uden om Fremskridtspartiet har vedtaget med ikrafttrædelse fra oktober 1983.

Det er det, der har ødelagt det hele. Og vi overholdt også vores internationale forpligtelser før den tid.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg kan ikke lade en så billig bemærkning fra fru Pia Kjærsgaards side stå uimodsagt. Den beskyldning imod os andre for ikke at ville være med til at skabe rimelige vilkår for vore pensionister, for vore ældre her i Danmark er jo ganske enkelt ikke sand. Den lyder ualmindelig hul, når den kommer fra et parti, der har så meget imod at slippe nogle skattekroner til det offentlige. Det er nu engang en kendsgerning, at vil vi yde noget til nogen, så koster det noget, og det er altid et spørgsmål om afvejning. I dag taler vi om flygtninge og indvandrere, og det koster også noget – sådan skal det være. Men at påstå, at det forhold, at vi vil bruge penge til det, skulle betyde, at vi var modstandere af at bruge dem til andre gode formål, er simpelt hen for billigt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når debatten lander på menneskelighed, humanitet og lignende, synes jeg, hr. Glønborg bør være opmærksom på, at Fremskridtspartiets samlede udlændingepolitik rent faktisk er til gavn for de fremmede, der er i landet. Når vi har en politik, der siger, at de fremmede ikke skal særforkæles på boligområdet og på uddannelsesområdet, at vi skal have en antal fremmede i landet, der er i overensstemmelse med, hvad befolkningen ønsker, at de kriminelle elementer, der er blandt de fremmede, skal ud af landet, er det alt sammen for, at de fremmede, der kan finde ud af at opføre sig ordentligt, kan få en ordentlig tilværelse i Danmark, og for, at hele befolkningen kan acceptere både antallet og den måde, de fremmede er her på.

Men løbet er jo kørt i en helt anden retning, og det er det, som befolkningen er så træt af og utilfreds med, og som vi derfor ser i stigende omfang. Det kan man komme til livs, hvis man følger Fremskridtspartiets samlede udlændingepolitik.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Så nærmer vi os den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes, hr. Glønborg sagde det så tydeligt, som det overhovedet kunne siges. Der er virkelig forskel på Fremskridtspartiet og de andre partier, og jeg erkender åbent, at vi ønsker at give de skattekroner, som hr. Glønborg kaldte det, til vores egne i stedet for eksempelvis til ulandsbistand, til flygtninge, til indvandrere. Jeg erkender helt åbent, at Fremskridtspartiets holdning er sådan, og det er jeg faktisk stolt af.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg har en dyb og urokkelig respekt for fru Pia Kjærsgaards ret til at udtale sig fra Folketingets talerstol, som hun nu ønsker det, men det skal selvfølgelig ikke afholde mig fra at karakterisere indlægget. Jeg vil ikke engang sige, at fru Pia Kjærsgaard spredte møg, for som enhver ved, bringer det grøde og vækst, og det kan bruges til noget. Men jeg synes snarere, at fru Pia Kjærsgaard atter spredte usorteret affald, som ikke kan bruges til noget som helst.

En tidligere ordfører anbefalede fru Pia Kjærsgaard at ty til avislæsning med tilbagevirkende kraft. Jeg ville da udvide rådet til at omfatte de næste par timer, i den forstand at det, fru Pia Kjærsgaard her giver udtryk for, ikke kan bruges under de forhandlinger, vi skal i gang med, til noget som helst. Fru Pia Kjærsgaard afsluttede også med at slå fast, at Fremskridtspartiet adskiller sig fra alle andre partier. Det er jeg helt enig i. Der er intet af det, fru Pia Kjærsgaard har sagt i dag, som jeg føler kan bruges til noget som helst under de forhandlinger, vi nu forhåbentlig skal i gang med, og som forhåbentlig kan ende med et snarligt og godt resultat i den forstand, at mange partier og et bredt flertal kan stå bag det.

Jeg vil derudover indlede med at takke ministeren for redegørelsen. Jeg husker, hvordan jeg som minister og mange andre ordførere, da vi for nogle år siden havde en redegørelsesdebatt her i Folketinget om ældrepolitikken, satte spørgsmålstegn ved, om man skulle have det, der hed en ældrepolitik. Det samme spørgsmål synes jeg man kan stille i dag, uanset at vi naturligvis helt anerkender, at regeringen kommer med en samlet indvandrerpolitik, som vi selv har bedt den om.

Når jeg siger det, er det, fordi jeg synes, man må rejse det spørgsmål, om vi vil overføre de

[Mimi Jakobsen]

almindelige principper, vi har i vores socialdebat, i vores sociale lovgivning, også til dette område. Under den ældre redegørelsesdebat var der bl. a. to spørgsmål, vi talte meget om. Vi sagde – og nu omskriver jeg det til indvandrere, og jeg mener, det passer: Indvandrere har kun én ting tilfælles, og det er, at de er så forskellige. Det var et af sloganerne på ældreområdet. Det andet er, at vi skal fokusere på, hvad folk kan, og i mindre grad på, hvad de ikke kan.

Jeg mener, at de to grundpiller er vigtige, hvis vi skal have det, vi kalder en samlet indvandrerpolitik. Det er ikke alle indvandrere, der har problemer; indvandrere er præcis lige så forskellige som alle andre grupper og grupperinger af borgere i vort samfund. Nogle har massive problemer, nogle har mindre, og nogle har stort set ingen. Det skal jeg vende tilbage til.

Jeg går ud fra, at det, det drejer sig om, er at fokusere på den gruppe, som har nogle problemer på forskellige områder. Og når vi vil gøre op, hvordan vi skal behandle, hvordan vi skal forholde os til gruppen indvandrere, synes jeg, vi bliver nødt til at gøre op med os selv, hvilken opfattelse vi har af gruppen, om det er udgiftskrævende stakler, eller om det er et samfundsmæssigt potentiale. Der er jo begge dele. Er vores attitude, vores holdning til indvandrere, når de kommer hertil, i virkeligheden sådan, at vi gør så meget ud af at lade dem møde behandlere, undervisere, folk, der skal tage sig af, folk, der skal tage hånd om, folk, der skal sørge for, og folk, der ved besked om, hvad der er godt for dem, så vi ufrivilligt kommer til at befordre den tankegang hos visse grupper af indvandrere, at det er et behandlersamfund, de er kommet til, at de lige så godt kan læne sig tilbage, fordi der kommer nogen og fortæller dem, hvad der er godt for dem, hvad de skal? Det er et af de klassiske problemer i socialpolitikken som sådan, at vi i for høj grad gør folk til sager, fortæller dem, hvad der er godt for dem.

Der er mange tanker i regeringens redegørelse, jeg føler mig tiltalt af, men der er indimellem en tone, jeg ikke bryder mig om – en tone, der virker, som om man vil sige: Det er os, der sidder med løsningerne, og som åbner meget lidt mulighed for at udgøre en god løsning for indvandrerne som grupper. Og det er

altså 140 forskellige nationaliteter, vi her taler om, med lige så mange forskellige kulturer – måske ikke så mange forskellige religioner – med forskellige udviklingstrin, traditioner og alt muligt andet, og det er svært at foranstalte en samlet indvandrerpolitik for 140 forskellige nationaliteter.

Jeg skal bestemt ikke bebrejde ministeren, at redegørelsen er kommet til at hedde det, den hedder, for det er det, vi har bedt om, men jeg vil bare advare imod betonløsninger, noget, hvor vi skriver nogle bestemmelser ned, der så skal gælde for de 140 nationaliteter, uanset om de kan lide det eller ej, og om det er det, de har brug for eller ej. Lad os passe meget omhyggeligt på, at vi ikke får kørt det over én kam, men at vi virkelig får understreget, at indvandrere er præcis lige så forskellige, som alle vi andre er, og der skal vidt forskellige ting til for at sætte dem individuelt i stand til at klare sig i det danske samfund.

Der tales flere gange i redegørelsen om, at de skal behandles på lige fod med den danske befolkning, at man skal behandle og give lige muligheder og rettigheder. Men hvad angår dette med at behandle lige, gælder det – og jeg tror, det har været sagt af en tidligere ordfører i dag; i hvert fald er det tit blevet sagt af min gruppeformand, hr. Arne Melchior, fra denne talerstol i mange forskellige sammenhænge, men jeg vil også nævne det i dag – at behandler man vidt forskellige mennesker lige, så behandler dem altså ulige.

Dermed har jeg formodentlig også sagt, at CD ikke deler den massive afvisning, jeg har hørt hos nogle ordførere af, at der skal særforanstaltninger til. Skal man give en eller anden gruppe lige vilkår, lige muligheder, kan det da være nødvendigt med noget særbehandling, som vi gør på et hav af andre områder, også det skal jeg se om jeg kan nå at komme tilbage til.

Jeg håber ikke, nogen har fået indtryk af, at jeg siger, der ikke er problemer for nogle af indvandrerne, at det hele går godt. Det mener jeg ikke det gør. Vi hører altid om tre områder: uddannelse, bolig og beskæftigelse. Jeg vil i den forbindelse så også bare stiltørdigt sige, at disse tre områder jo også nævnes i et vist omfang, når det drejer sig om andre gruppers problemer. Det er præcis de samme tre problemer, vi evig og altid hører om i alle andre sammen-

[Mimi Jakobsen]

hænge; det er ikke kun indvandrerne – og nogle af indvandrerne vel at mærke kun – der har uddannelses-, bolig- og beskæftigelsesproblemer.

Uddannelse, danskundervisning er vigtig. Jeg synes sagtens, det kan diskuteres, om man er til rådighed for arbejdsmarkedet i den forstand, at man kan modtage dagpenge og kontanthjælp, hvis man ikke kan dansk, det kan jeg godt se er et problem. Omvendt giver danskundskab ikke et job – det er den anden side af sagen. Det er en vigtig betingelse for at komme videre, men det alene betyder ikke, at man kan gå ud og få et job, og det skal jo nok lige understreges, at det ikke er nogen garanti.

Jeg tror så lidt på tvang, når det drejer sig om undervisning, og det gælder ikke bare indvandrere, det gælder hele rækken af de undervisningsforanstaltninger, vi laver. Vi talte for nylig om det i forbindelse med uddannelses- og jobtilbud: hvor er motivationen henne, hvis man alene får et uddannelsesstilbud, for at man kan blive i dagpengesystemet? Det er præcis det samme fundamentale problem i denne sammenhæng.

Jeg spørger også mig selv: Hvis det er rigtigt – hvad det formodentlig er – at indvandrerne står på ventelister for at få danskundervisning, er det så det rigtige tidspunkt at indføre tvang? Men vi er villige til at drøfte en styrkelse af indvandrernes reelle muligheder for at lære dansk, for dansk er vigtigt.

Jeg tror personlig, det er vigtigt at beherske sit modersmål, når man skal tilegne sig andre sprog, men da jeg kan se, at jeg allerede er i tidnød, må jeg vende tilbage til også dette spørgsmål på et andet tidspunkt. Men vi er ikke parat til bare at jorde modersmålsundervisningen og sige, at det ikke er vigtigt nok.

Hvad angår boligproblemer, er der ikke noget som helst mærkværdigt i, at der sker en koncentration i bestemte områder, på bestemte steder, når væksten i antallet af indvandrere primært kommer ved familiesammenføringer, for hvem ville ikke søge derhen, hvor man kendte nogen, og hvor måske oven i købet de forretninger lå, der forhandlede de ting, man var vant til at købe?

CD vil gerne være med til at drøfte, om man i visse situationer kan lukke for et bestemt område og åbne for anvisning i et andet område. Men den samme betragtning kunne man jo gø-

re gældende, når man taler om ældreghettoer eller bistandsklientghettoer, så heller ikke her mener jeg, det er specifikt.

Hvad angår beskæftigelsen, vil jeg gerne nå at stille spørgsmålet: Hvad er det, vi vil med det her? På den ene side hører man i den offentlige debat: De kommer her og tager vores job fra os, og vi har så og så stor arbejdsløshed i forvejen, det er for galt. På den anden side hører man: Der er ingen af dem, der kan få et job; de nasser jo alle sammen på bistandsloven. Begge dele kan ikke være rigtige, og det er også ligegyldigt, hvilken vægtning man vælger, men vi må gøre op, om vi af hele vores vilje og hjerte ønsker, at de skal gøres kvalificerede til at konkurrere med danskerne på lige betingelser om jobbene. Jeg mener ja, men også det skal man nok svare meget ærligt på.

Jeg når ikke at sige andet om det med særforanstaltninger end, at en del af indvandrerne naturligvis har problemer, som gør, at der må særforanstaltninger til, bl.a. fordi de hedder noget mærkeligt eller ser anderledes ud, for det er i høj grad den gruppe af indvandrere, der har problemer. Det har de, skønt ingen i samfundet har sat spørgsmålstejn ved, om mennesker, der er fysisk eller psykisk handicappede, skulle have særforanstaltninger. Vi har nogle holdningsmæssige problemer i samfundet, som gør, at vi er nødt til at lave særforanstaltninger og forklare, hvorfor vi gør det.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Mimi Jakobsen nævner, at Fremskridtspartiets politik og de holdninger, vi giver til kende, ikke kan bruges i debatten her i Folketinget, fordi vi adskiller os så kraftigt fra de andre partier. Det er måske nok rigtigt, og det er et synspunkt, man kan have. Til gengæld er det således, at vi har befolkningens opbakning, og det synes jeg egentlig er langt mere væsentligt, end at man har opbakning fra fru Mimi Jakobsen. Det er jo blevet dokumenteret gennem adskillige meningsmålinger – meningsmålinger, der klart viser, at hovedparten af partierne her i Tinget på dette område er i klar modstrid med deres egne vælgere. Jeg mener nok, at det burde give stof til eftertanke for de pågældende partier, men nej – partidisciplinen skal holdes. Det kunne ellers være sjovt at få lov at se, hvorledes afstemningen ville blive,

[Tom Behnke]

hvis man kunne få lov til at stemme efter sin overbevisning i de forskellige partier, hvor man holder hårdt på partidisciplinen i dette spørgsmål.

Endelig var fru Mimi Jakobsen inde på, at vi jo også, når vi handler i butikker og lignende, går derhen, hvor det er bedst. Javel, ja, men dér er det altså kunden, der betaler selv.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Vi kan jo diskutere spørgsmålet om vælgerholdninger til juleaften, vil jeg sige til hr. Tom Behnke. Jeg kan kun sige, at uanset hvad opinionsundersøgelserne måtte vise om CD's vælgers holdning til det ene eller det andet, kan det aldrig binde mig til at ændre mine grundholdninger. De kan ændre deres holdning til, om de synes, jeg skal vælges eller ej, det er deres problem og kan blive mit problem, men så længe jeg er her, er det min afgørelse, hvad jeg synes, og jeg kan garantere for, at CD ikke får problemer med nogen jernhård partidisciplin. Når vi forhåbentlig snart kan indgå i et forlig med regeringen og Socialdemokratiet om dette her, tør jeg godt vædde på, at CD's gruppe står bag det, uden at der er svunget nogen pisk eller nogen stok.

Elisabeth Arnold (RV):

Også jeg skal takke ministeren for redegørelsen, som jo er en konsekvens af den racismedebat, der var i efteråret, og i modsætning til fru Pia Kjærsgaard synes jeg ikke, debatten var overflødig. Jeg synes, det er nødvendigt, vi tager disse debatter op, og vi skal gerne gøre det oftere, end det er sket hidtil. Racismen kan ikke ties ihjel; den kan måske tales ihjel.

Vi synes, det er tiltrængt med klargøring, vi synes, det er tiltrængt med overblik, og vi synes også, det er tiltrængt med initiativer. Jeg kan sige med det samme, at Det Radikale Venstre gerne medvirker til en bedre integrationspolitik og også til en bedre asylpolitik – det kommer vi tilbage til senere – men lad mig for klarheds skyld begynde med at fastslå, at denne redegørelse jo blander både asylpolitik og integrationspolitik sammen, og det synes jeg er lidt uheldigt, eftersom det jo er vidt forskellige initiativer, vidt forskellig lovgivning, der skal til for at opnå det formål, man gerne vil.

Jeg vil her gerne tage EF frem, for vi er jo midt i en unionsdebat, og asylpolitikken skal være en del af EF's område i den kommende tid, og da alle landene i EF har nøjagtig de samme problemer, som vi har – nogle af dem endda betydeligt værre – undrer det mig, at der tages så lidt hensyn til de ting, der foregår i EF, som vi er medlem af.

Problemerne er sådan, at der er indført indvandrerstop i samtlige EF-lande. Den eneste måde, man kan komme ind i et EF-land på og blive fastboende, er enten ved at få asyl eller ved familiesammenføring. I den henseende er Danmark fuldstændig magen til de andre EF-lande. Nogle andre EF-lande har dertil en voldsom illegal indvandring – hvad vi ikke har i Danmark – det er også et problem, der skal løses.

Men jeg synes, man skal tænke på, at der er fælles problemer i de tolv EF-lande, som man burde have øjet rettet mod, når man tænker på de danske initiativer. F.eks. har EF's Ministerråd erklæret, at man skal lave ensartede regler for familiesammenføring. Er de regler, som regeringen nu foreslår i Danmark som en ændring, i harmoni med de regler, som man kunne forestille sig EF ville have, eller hvordan er det? Jeg synes, det ville være rart, om der var lidt mere perspektiv, lidt mere horisont, i det, man foreslår.

Indvandring kan altså kun lade sig gøre gennem asyl og gennem familiesammenføring, og det betyder selvfølgelig, at der kommer et voldsomt pres på familiesammenføringsreglerne, fordi det er en måde at komme ind i de forjættede lande på. Det skal der ikke lægges skjul på.

Når vi kommer til integrationspolitikken, drejer det sig jo om noget helt andet. Så handler det om sprog, om arbejde, om bolig, om skole – alle de dagligdags områder, hvor vi gerne vil have, at vores indvandrere klarer sig godt og kan bidrage positivt både med skatte kroner – sagt til fru Pia Kjærsgaard – med kreativitet og med andre positive bidrag til dagliglivet i det danske samfund.

Vi ønsker, at vores asyllovgivning, vores indvandrerlovgivning og vores integrationslovgivning skal være klar, fair og konsekvent. Men jeg må sige, der er visse ting i denne redegørelse, som ikke opfylder disse krav. Jeg synes, det er uklart, hvad definitionen på en indvandrer

[Ellisabeth Arnold]

og en udlænding er. Nogle steder siger man, at en indvandrer er en person, der ikke kommer fra de nordiske lande, fra EF, fra Nordamerika og fra Canada. Jamen hvem er så indvandrer? Er man ikke indvandrer, når man kommer fra f.eks. USA?

Andre steder står der, at man er udlænding i forhold til et eller andet andet givet område. Det vil sige, at en udlænding er en person, der bare er uden for Danmark. I Danmarks Statistik, som fører statistik over, hvor mange med ikkedansk indfødsret, som er kommet til Danmark inden for de sidste årtier, definerer man begrebet indvandrer på en meget snævrere og mere veldefineret måde.

Jeg synes, regeringen skulle gøre sig den umage at klargøre med sig selv, hvad vi forstår ved disse forskellige grupper. Hvis man benytter den definition, som indenrigsministeren har brugt i sin redegørelse, kunne det se ud, som om EF-borgere i visse tilfælde har betydelig flere rettigheder end danske statsborgere, hvis vi tænker på kravet om opholdsvarighed, før man f.eks. får mulighed for at gifte sig. Jeg ønsker ikke, der skal være disse uklarheder. Jeg synes ikke, der skal være disse ulige behandlinger. Men det vil jeg foreslå vi drøfter under behandlingen af lovforslagene. Jeg vil bare understrege, at jeg synes, vi skal have nogle klare definitioner.

Det skal også være fair. Og jeg synes ikke, det er fair, hvis man f.eks. siger til en familie, der bor i Danmark: I må gerne få familiesammenført jeres gamle mor eller jeres gamle far på betingelse af, at der ikke er nogen børn i hjemlandet, som kan påtage sig forsørgerpligten. Hvis der er et barn i hjemlandet, som f.eks. sidder i fængsel, kan det pågældende barn ikke påtage sig forsørgelsespligten, og så kan det ikke nytte noget, at man siger til den pågældende familie: I må ikke få jeres gamle mor herop, for der er jo et barn i hjemlandet. Barnet er desværre ude af stand til at tage sig af mor, men det kan vi ikke tage hensyn til.

Vores politik skal også være konsekvent, og det er den ikke, hvis vi stiller krav til indvandrerne om, at de skal lære dansk – hvilket jeg synes er et glimrende krav, som vi skal stå fast på – uden at der samtidig er et tilbud om undervisning. Vi vil altså ikke se ventelister på danskurserne. Der skal være konsekvens: hvis vi stiller krav, skal der også være tilbud, som gør det muligt at opfylde kravene.

Noget andet, jeg vil nævne, er princippet om ligestilling. Det er nævnt flere gange, at indvandrere skal behandles ligesom danskere, og jeg er fuldstændig enig med fru Mimi Jakobsen i det, hun sagde om særbehandling og positiv særbehandling. Det er klart, vi ikke kan opnå det, vi gerne vil, nemlig at indvandrerne bliver i stand til at klare sig i Danmark, hvis vi ikke giver dem en særbehandling i form af sprogundervisning, i form af integrationsprogrammer, i form af andre aktiviteter, som specielt er rettet mod disse grupper. Det lader sig ikke gøre.

Vi har jo allerede i mange år haft en fuldstændig fast etableret særbehandling af flygtninge. Flygtninge kommer ind i et integrationsprogram, som skal sætte dem hurtigere i stand til at komme ind i det danske samfund end f.eks. familiesammenførte indvandrere. Derfor kan man spørge, om det ikke var rimeligt, at indvandrere, som vi også gerne ser integreret, og som vi gerne vil stille krav til vedrørende sprogundervisning, fik samme mulighed for at få disse særprogrammer, som kan sætte dem bedre i stand til at klare sig i Danmark.

Jeg synes, regeringen har meget ret i at sige, at integration kun bliver vellykket, hvis indvandrerne selv gør noget. Jeg vil supplere med at sige, at vi i vores indvandrerpolitik skal prøve at gøre det klart for de udlændinge, der kommer og bor i Danmark, og som måske senere bliver danskere, at vi har noget, der hedder hverdag, og vi har noget, der hedder fest. Den danske hverdag skal indvandrere selvfølgelig kunne deltage i. De skal kunne sproget, de skal kunne tage et arbejde, de skal kunne gå i skole, de skal have en bolig, de skal leve sammen med danskere i arbejdet.

Hvad indvandrerne foretager sig ved festlige lejligheder, hvad de vil have mulighed for og glæde af at holde i live af traditioner, af fester og alt muligt andet, skal vi kun hilse velkommen. Vi er jo glade, hvis danskere i udlandet holder fast i danske traditioner. Derfor skal vi også være glade for, at udlændinge i Danmark holder fast i deres. Vi skal ikke blande os i deres fest, men vi skal gerne stille krav til dem angående deres hverdag. Efter min opfattelse er Danmark et multietnisk samfund. Vi har mange nationaliteter i Danmark, og det har vi levet med i mange, mange år. Der er ingen grund til, at vi skal udviske de forskelle, der er,

[Ellisabeth Arnold]

men vi skal gøre udlændinge i stand til at leve i den danske hverdag og give dem lov til, frihed til og råderum til deres egen fest.

Jeg er ked af, at ministeren i sin redegørelse har opstillet udgifterne til udlændinge i Danmark på den måde, som han har gjort. Det kunne være tendentiøst, jeg tror ikke, det er det, og jeg håber ikke, det er det. Det kunne se ud, som om man vil sige, at fordi vi har en høj ulandsbistand, så gør vi utrolig meget for udlændingene i Danmark, men det er jo ikke rigtigt; de ting skal skilles ad. Det kunne også være rart at se indtægtssiden, hvis det er muligt at gøre den op. Det er tilsyneladende altid nemmere at gøre sådan noget op på udgiftssiden end på indtægtssiden.

Det er vigtigt, at vi fastholder vores ulandsbistand på et højt stade, for det er kun på denne måde, at vi kan forhindre indvandringspresset og flygtningepresset mod ikke blot Danmarks, men også mod EF's grænser. Vi ønsker, at vores internationale forpligtelser bliver opfyldt, og at Danmark lever op til det, vi har lovet, i øvrigt sammen med alle andre EF-lande. Derfor skal min sidste opfordring til ministeren være, at man kigger på, hvordan andre EF-lande gør, sådan at vi ikke pludselig står med regler, som er totalt anderledes, end de er i de lande, vi skal samarbejde tættere og tættere med i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg bed mærke i, at fru Elisabeth Arnold sagde – og nu citerer jeg direkte, hvad fru Elisabeth Arnold sagde – at asyllovgivningen skulle være klar, fair og konsekvent. Det mener jeg at fru Elisabeth Arnold har sagt før, og heri er jeg helt enig, men hvad med den særlovgivning, som fru Elisabeth Arnold var op-havsmand til? Var den klar, fair og konsekvent?

Jeg synes naturligtvis det modsatte, men jeg vil godt høre, om fru Elisabeth Arnold mener, den er klar, fair og konsekvent. Jeg vil kalde den idiotisk, påtrængende og fuldstændig ude af trit med, hvad befolkningen i øvrigt tænker.

Der er en anden ting, jeg må bede om: at ingen folketingspolitikere mere siger, at danskerne er racister. Der har været et par udtalelser her fra talerstolen. Fru Elisabeth Arnold startede med at tale om »den stigende racisme

i den danske befolkning«. Jeg mener ikke, at der er racisme i den danske befolkning. Jeg mener ikke, at danskerne er racister. Men jeg mener, at danskerne med rette er vrede og frustrerede over den lovgivning, som et stort flertal har trukket ned over hovedet på den. Lad være med at forveksle det med noget som helst andet. Det er fuldstændig forfejlet, at man beskylder sine egne landsmænd for at nære den slags tanker.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Svaret på fru Pia Kjærsgaards første spørgsmål er ja.

Til den anden bemærkning vil jeg svare, at jeg ikke på noget tidspunkt har sagt, at danskerne var racister. Jeg har sagt, at vi havde en racismedebat i efteråret, der var rejst af Centrum-Demokraterne, og det var en velkommen anledning til at få diskuteret dette problem, som er et problem i Danmark såvel som i Europa. Dermed har jeg ikke sagt, at danskerne er racister.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg forstod ikke, hvad det var, fru Elisabeth Arnold svarede ja til, men det må nok være, om særlovgivningen er klar, fair og konsekvent. Det fremgår af medierne, at den tidligere radikale leders hr. Niels Helveg Petersens, opstillingkreds i Middelfart, hvor jeg i parentes bemærket også selv er opstillet, bestemt ikke synes, at den er klar, fair eller konsekvent, og at der lige efter, at den blev vedtaget, var flere røster i det radikale bagland, som ikke syntes, den var klar, fair og konsekvent.

Og så må jeg endnu en gang tage afstand fra, at det overhovedet er et problem, at der er racisme i den danske befolkning. Det er ikke det problem, som Folketinget forsøger at gøre det til med fru Elisabeth Arnold i spidsen. Det er ikke noget problem, og jeg må bede om, at man ikke gør det til et problem, at man ikke laver proportionsforvrængning. Der findes nogle forvildede mennesker – sådan som der altid har gjort – som er grønjakker og overmaler mure og bænke med slagord, hvilket de selvfølgelig ikke burde gøre, men der er ikke racisme i den danske befolkning. Den lille bit-

[Pia Kjærsgaard]

te del, der gør den slags ting, berettiger ikke til at sige, at der er racisme i den danske befolkning. Jeg synes simpelt hen, det er anstødeligt. Det ligger ikke til danskerne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Pia Kjærsgaard spurgte mig, om min mening vedrørende særloven om palæstinerne var, at den var klar, fair og konsekvent. Dertil svarede jeg ja. Den mening har fru Pia Kjærsgaard hørt flere gange før. Jeg kender også godt fru Pia Kjærsgaards mening om den pågældende lov. Der er ingen grund til at diskutere det mere.

Om racisme vil jeg blot sige, at det undrer mig, at fru Pia Kjærsgaard bruger så meget tid på at diskutere noget, som ikke er noget problem. (*Munterhed på tilhørerpladserne*).

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg beder om, at der ikke kommer bifaldsyttringer.

Glønborg (KRF):

Jeg vil gerne sige tak til indenrigsministeren for redegørelsen, som vi har fået. Jeg synes, der i den er løfter om en række initiativer, og det synes jeg vi skal hilse med glæde. Vi har ventet på denne redegørelse; nogle synes, at vi har ventet længe. Jeg har forståelse for de problemer, der har været med at udarbejde en sådan redegørelse, og regeringen skal også have tid til at finde sine egne ben, finde ud af, hvor langt man vil gå.

Jeg tror dog nok, at vi må konstatere, at vi har måttet vente for længe på en redegørelse som denne. Det har skabt uro i vort land, at vi har været så længe om at beslutte os for, hvilken fælles flygtninge- og indvandrerpolitik vi vil have, og virkelig komme i gang med en integrationspolitik, som giver resultater. Det har givet uro både hos dem, som føler sig utrygge ved, at der er en del fremmede iblandt os, og uro hos nogle af dem, som synes, at vi giver disse fremmede en alt for dårlig behandling. Derfor må vi nu gøre en indsats for at finde sammen, alle vi, der vil noget for disse mennesker.

Jeg vil også gerne sige tak til Centrum-Demokraterne, som rejste den forespørgsel, der

resulterede i den dagsorden, som pålagde regeringen at komme med redegørelsen. Vi var syv partier, der stod bag ved dagsordenen, og jeg synes, det var godt, at vi fik den debat i december, at vi fik vedtaget dagsordenen, og at vi nu har fået redegørelsen.

Jeg vil også gerne sige tak til Socialdemokratiet for det beslutningsforslag, der er fremsat. En særlig tak vil jeg gerne rette til ordføreren for forslagsstillerne, fru Birte Weiss, for et utrætteligt arbejde igennem mange år for denne sag. En bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark er noget, der er behov for. Jeg forstår udmærket fru Birte Weiss' utålmodighed. Jeg har været glad for de mange drøftelser, jeg har haft med fru Birte Weiss, siden Socialdemokraterne første gang førte disse tanker på banen herinde, og jeg tror på, at vi i 1992 når til et resultat.

Naturligvis er der forskel på, hvad regeringen, Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti ønsker, men jeg vil hellere fokusere på noget, vi er enige om, for det er jo dér, vejen fremad ligger. Jeg mener at kunne konstatere, at vi er enige om, at der skal mere danskundervisning til. Her har vi et punkt, hvor vi virkelig er enige. Og det er sandelig vigtigt at kunne tale med de mennesker, man møder i hverdagen, det er så grundlæggende vigtigt for det at være menneske, at vi må gøre alt, hvad vi kan for, at alle kan have den oplevelse.

Man har diskuteret meget, hvordan vi skal bære os ad med at få mere danskundervisning – frivillighed og tvang er ord, som kan give anledning til store debatter – men jeg føler, at vi nu er ved at nærme os hinanden og erkende, at det ikke egentlig er uenighed om graden af frivillighed og graden af tvang, som skiller. Vi står sammen om, at der skal ske noget; så må vi drøfte metoderne, og jeg tror, at vi finder et resultat.

Jeg vil gerne gøre klart, at jeg mener, at man skal kunne tale dansk, for at der er nogen mening i at være her i Danmark igennem længere tid. I Belgien er det ganske naturligt, at man kan tale enten det ene sprog eller det andet, for Belgien er nu engang sat sådan sammen, at dér mødes to befolkningsgrupper, som taler hver sit sprog, i ét land, og derfor kan man tale enten det ene eller det andet sprog. I Danmark er der ingen valgmulighed, her er det dansk, der er sproget.

[Glønborg]

Så er det selvfølgelig fint og dejligt og kan være meget værdifuldt at kunne tale flere sprog, og de, der er født under andre himmelstrøg og i en anden kulturkreds og derfor kan et andet sprog, inden de kommer til Danmark, behøver jo ikke at betragte dette som et minus. Vi andre behøver så sandelig heller ikke betragte det som et minus – vi kunne jo give os til at betragte det som noget værdifuldt – men vi må sige, at det er praktisk og nødvendigt, at man i Danmark kan tale dansk.

Jeg mener, at man er på vildspor, hvis man bevidst afstår fra at lære dansk, når man vil være i Danmark. Det er nødvendigt, at vi tager virkeligheden til efterretning, og virkeligheden er, at det skaber stor utryghed imellem mennesker, som ellers bor dør om dør og har meget med hinanden at gøre, og som egentlig havde brug for at kommunikere med hinanden, at man ikke kan tale sammen. Det er en utryghed, som vi må tage ad notam findes hos begge parter, både de hjemmefødte og de fremmede. Den utryghed må vi virkelig sætte ind på at få tonet ned. Derfor er mere danskundervisning tryghedsskabende.

Så kan man kalde det tvang, men skal vi ikke lade være at bruge det ord og i stedet sige, at det gælder om, at der bliver mulighed for at lære dansk med undervisning i forskellige former, så man kan have valgfrihed med hensyn til den form, man vil benytte. Det føles vel ikke så meget som en tvang, når man siger: Nu kan du vælge, hvad du vil, men du skal altså vælge noget. Jeg mener også, det er at respektere mennesker at sige: Der er altså noget, du er nødt til. Vi regner dig for så meget, at vi mener, du kan det her, og det er du nødt til. Vi kan da endelig også lægge et vist pres ved at sige, at der er betinget adgang til nogle goder, og betingelsen er altså, at man kan sproget.

Jeg synes ikke, der er nogen særlig grund til at snakke om, om det nu er flygtninge eller indvandrere, vi snakker om, det er bare spørgsmålet om årsagen til, at man er her. Det væsentlige er, at det er nogle mennesker, der bor her, og at vi ønsker en integration af dem. Integration betyder ikke tvangskulturskifte, men det betyder mulighed for at leve med i fællesskabet.

Der er talt meget om, at mange af de flygtninge og indvandrere, der er kommet til os, har tilført os nogle menneskelige og kulturelle

værdier. Det synspunkt er jeg helt enig i: Vi har fået meget værdifuldt tilført udefra, men betingelsen er sandelig, at man kan kommunikere, og det vil sige, at man også kan tale det danske sprog.

Der er også talt meget om modersmålsundervisningen. Vi må jo erkende, at alting koster penge, og en forbedret og mere intensiv danskundervisning koster også penge. Jeg er villig til at skaffe nogle af de penge ved at nedtone modersmålsundervisningen som en rent offentlig forpligtelse. Jeg mener, at vi kan give dem, der ønsker at gennemføre modersmålsundervisning, en hjælp til det, men det må i første omgang være deres egen forpligtelse. Det får måske også betydning for vores holdning til, om vi skal tænke lidt mere på at sprede indvandrerne gruppevis, så de har lettere ved at bevare tosprogheden, som er meget vigtig.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en bredt set positiv indstilling over for indholdet i regeringens redegørelse om en samlet politik over for indvandrere.

Jeg vil starte med at kommentere det synspunkt, som fru Elisabeth Arnold og fru Pia Kjærsgaard gav udtryk for: at det hele var blandet sammen i redegørelsen, både flygtninge, indvandrere og for så vidt også ulandsbi-stand.

Der tales om indvandrerpolitik og flygtninge, men jeg vil gerne sige, at regeringen principielt har fundet det hensigtsmæssigt, at man sammenfatter dansk bistandspolitik til andre lande samt udlændinge- og flygtningepolitikken i den samlede redegørelse. Det skyldes, at den danske bistand til andre lande kan opfylde rent humanitære formål samtidig med, at den kan modvirke flygtninge- og vandringsproblemer. F.eks. kan Danmarks hjælp til Østeuropa anses for at modvirke politisk og social uro, som skaber grobund for masseflugt fra områder tæt på Danmarks grænser.

Regeringen har også fundet, at det i en sammenfatning af udlændingepolitikken har været naturligt at medtage udformningen af reglerne om udlændinges adgang og asylpolitik i det hele taget, der spiller en rolle for vilkårene for den senere integrationsproces. Regeringen mener således, at det er vigtigt at understrege

[Indenrigsministeren]

sammenhængen i den samlede politik over for udlændinge.

Fru Birte Weiss var inde på, at det havde taget lang tid at få et egentligt udspil om lovgivning omkring indvandreres vilkår i Danmark, og spurgte, hvornår der skete noget. Vi afgav den forrige redegørelse fra regeringen i september 1990. Indholdet i den forrige redegørelse om indvandreres vilkår i Danmark var, at der ikke krævedes ny lovgivning, altså en ny hjemmel, for at gennemføre de forslag, der var indeholdt i redegørelsen.

Det kunne måske overraske, hvis ikke man tog udgangspunkt i det, som fru Mimi Jakobsen tog udgangspunkt i, nemlig spørgsmålet: Skal vi overhovedet have en indvandrerpolitik? Mit svar er principielt nej, og det er det, der er hovedlinjen i regeringens redegørelse: Vi skal behandle alle med lovligt ophold i Danmark lige. Jeg mener, det er den fornemste form for indvandrerpolitik, at man har samme rettigheder, når man har lovligt ophold her i landet, uanset om man er danskfødt eller er kommet til udefra. Det er det bærende princip.

Fru Mimi Jakobsen spurgte i samme forbindelse, om ikke der er lidt betonagtigt over redegørelsen, så man kunne få en fornemmelse af, at vi sidder med løsningen på alle spørgsmål. Dertil vil jeg sige, at det gør vi lige præcis ikke, for jeg er enig i, at det at behandle lige ikke betyder, at man skal behandle alle ens, det betyder, at man skal behandle alle med samme problemer ens, eller måske, at de skal have samme tilbud om at få afhjulpet deres problemer som alle andre. Det er altså et mangefold af tilbud, der er tale om.

Hvis man mener, at vi i Danmark ikke har en samlet indvandrerpolitik, må påstanden også være, at vi ikke har en samlet politik for danskerne; det mener jeg vi har, og det mener jeg at dette Folketing gennem lovgivning har sikret gennem tiderne.

Derfor er det også principielt vigtigt for regeringen at slå fast, at de myndigheder, der behandler indvandreres vilkår og giver indvandrere tilbud, skal være de samme myndigheder, som giver tilbud til herboende danskere. Det betyder, når vi taler om sprogundervisning og om vilkår i øvrigt i lokalsamfundet, at det principielt er kommunen, der har hovedansvaret for en vellykket integration.

Jeg vil gerne sige, at jeg egentlig ikke selv bryder mig om ordet integration, jeg kan bedre lide begrebet, at man skal blive selvhjulpne, for formålet med det hele må være, at man bliver sat i stand til at klare sig selv på egne præmisser i det land, man har valgt at bosætte sig i.

Til fru Birte Weiss' betragtninger om, at nu måtte vi have mod til at lovgive, har jeg fremført som regeringens synspunkt, at vi har de lovregler, der gælder for alle andre, men der er selvfølgelig delområder, hvor der er specielle hensyn at tage til folk, der kommer udefra, fordi der er nogle problemer, som naturligt hører til det at komme udefra. Men jeg vil godt nævne, at der er en del af redegørelsen, som jeg ikke vil kommentere herfra, nemlig udlændingeloven. Det vil justitsministeren efterfølgende tage op under behandlingen af udlændingeloven, så det vil jeg helt forbigå. Hvad der indtil nu er sagt fra talerstolen om regeringens lovforslag om ændring af udlændingeloven, tager justitsministeren sig af efterfølgende.

Fru Birte Weiss talte også om mod til at lovgive om bedre udligning, men det gennemførte vi jo i 1989. I 1988 gennemførte vi en de facto-undersøgelse af udgifter i kommunerne og især i de kommuner, der havde mange indvandrere og flygtninge. Man spurgte om, hvilke udgifter man havde, der kunne henføres til indvandrere og flygtninge, og det var uanset om der var tale om børnepasning, undervisning i sprog, anden form for undervisning, fritidstilbud i almindelighed eller ældreomsorg. Det talmateriale, som ministeriet kom i besiddelse af, dannede baggrund for de beløb, der i dag rent faktisk udlignes mellem kommunerne.

De tilskud, som man giver til kommuner med mange indvandrere, er beløb, der betales fra kommuner med relativt få indvandrere. Beløbene fra 1988 er i mellemtiden blevet opreguleret til nutidsværdi. Jeg vil også gerne sige, at ministeriet følger udviklingen i udgiftsbehovstallene meget tæt, men min påstand er altså, at vi i dag har en totaludligning af udgifter i forbindelse med flygtninge og indvandrere.

Endelig vil jeg sige til fru Birte Weiss, at vi meget gerne vil lovgive om modersmål, for vi mener i regeringen, som også andre ordførere har været inde på, at det væsentlige er, at man kan tale dansk, hvis man skal være selvhjulpne i Danmark. Derfor ønsker vi, at de ressourcer,

[Indenrigsministeren]

kommunerne har, skal kunne bruges optimalt, og det vil sige, at vi ønsker, at kommunerne får frihed til at opprioritere danskundervisningen, også selv om de vælger at finde midlerne ved at reducere modersmålsundervisningen. Men jeg vil gerne sige, at kommunerne får ret til at prioritere, og hvis man ønsker at fortsætte med den modersmålsundervisning, som vi kender i dag, er det noget, en kommune selv kan vælge at gøre.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til forslaget i Socialdemokratiets beslutningsforslag om integration af indvandrere.

For det første foreslår Socialdemokratiet, at man skal have et nævn, der skal se på ligebehandlingen af fremmede i Danmark. Regeringen mener, at det er en rigtig dårlig idé. Vi har i straffeloven bestemmelser mod ulige behandling af indvandrere, og vi har bestemmelser mod racisme. Det er altså straffelovssager, og de hører efter regeringens opfattelse hjemme ved en domstol. Vi mener ikke, det er rigtigt, at et nævn skal behandle straffelovsovertrædelser, de må nu engang kræve domstolsprøvelse.

Til de lovområder, som fru Birte Weiss gerne så regeringen komme med lovforslag om, hører spørgsmålet om bokrav. Skal en kommune have mulighed for at begrænse tilflytningen til visse boligejendomme? Og skal en kommune have adgang til at regulere tilgangen til bestemte skoler, når det gælder børn af indvandrere?

Her vil jeg gerne sige, at det er regeringens principielle synspunkt, at vi skal behandle alle lige. Det betyder, at også indvandrere har ret til selv at vælge, hvor de vil bo, og herunder også at vælge boform. Det er regeringens grundlæggende synspunkt. Det gælder også valg af skole; indvandrere skal principielt have ret til selv at vælge den skole, hvor barnet skal gå.

Når vi i redegørelsen skriver, at vi ikke vil afvise, at man kan finde en hjemmel til, at kommuner i særlige tilfælde kan begrænse tilflytningen til en bebyggelse, der i forvejen i særlig grad løser boligsociale opgaver, skyldes det, at vi er opmærksomme på, at der enkelte steder er problemer. Regeringen vil gerne være med til at drøfte med Folketingets partier, om man kan finde et hjemmelsgrundlag, der kan hjælpe de enkelte kommuner, der i særlig grad har vanskeligheder, uden at vi træder det

grundlæggende princip under fode, at man har ret til at vælge, hvor man vil bo. Det gælder også omkring folkeskolen, at vi gerne vil overveje, om der i de enkelte kommuner, hvor problemet især har vist sig, er brug for en særlig hjemmel, der kan begrænse problemerne med, at man i nogle klasser alene har indvandrere og dermed reducerer muligheden for et socialt samvær med danske børn.

Vi er meget opmærksom på de problemer, der er på arbejdsmarkedet, men jeg vil principielt sige, at vi ikke alene kan løse de problemer, vi har på det danske arbejdsmarked, når det gælder indvandrere, gennem lovgivning. Vi kan gøre meget omkring uddannelse og tilbud, vi kan gøre meget omkring arbejdsformidlingens muligheder, når det gælder om at anvise ledige indvandrere til job i virksomheder, og vi kan også gøre en del omkring arbejdsmarkedets uddannelser for at målrette dem mod indvandrere, men vi kan ikke lovgive om, at virksomheder skal ansætte indvandrere.

Det, vi kan gøre politisk, er, at vi kan skabe en dialog, vi kan oplyse, og vi kan argumentere i organisationer – og det gælder både DA og LO, og det gælder også indvandrernes egne organisationer – og i kommuner. Det er egentlig regeringens bud på at løse det problem, der rent faktisk eksisterer: at det kan være meget svært som indvandrer, selv om man har gode kvalifikationer, selv om man måske har mere uddannelse og faglig viden end det, der efterspørges, at blive ansat i en virksomhed, fordi man principielt foretrækker danskere. Det kan vi lige så godt indrømme, men det problem kan vi ikke løse gennem lovgivning.

Fru Elisabeth Arnold kritiserer definitionen af indvandrere. Det kan man jo også godt, og man kan også finde andre definitioner. Jeg vil blot sige, at den afgrænsning, vi har brugt i redegørelsen, er, at det er udenlandske statsborgere fra lande, der ikke omfatter Norden, EF og Nordamerika. Når vi har brugt den formulering og den afgrænsning, så er det, fordi det ofte er indvandrere fra de lande, der har en anderledes kultur, der kræver integrationsforanstaltninger. Eller sagt på en anden måde: Borgere fra EF, fra Norden og fra Nordamerika forudsættes at kunne klare sig selv uden særlig hjælp.

Det er mit håb, at der fortsat kan være bred enighed om grundprincipperne for indvan-

[Indenrigsministeren]

drerpolitikken i Danmark, og jeg vil gerne gentage regeringens hovedønske: at vi slår fast, at det bærende princip er lige ret for alle, alle med lovligt ophold her i landet skal behandles ens af de samme myndigheder, der i øvrigt behandler danskeres vilkår. Jeg håber, at denne enighed kan videreføres på trods af de forskellige opfattelser, som er kommet til udtryk under debatten i dag, og på trods af de forskellige opfattelser i det beslutningsforslag, som Socialdemokratiet har fremsat.

(Kort bemærkning).

Birte Weiss (S):

Jeg ved såmænd ikke, om dette er en kort bemærkning, eller om det er anden omgang, men jeg kan nemt slå det sammen.

Efter denne forholdsvis forsonlige debat synes jeg ikke, det er vores opgave nu at gå ind i yderligere argumenteren, der kan betyde, at vi snakker os fra hinanden i stedet for at forsøge at finde de punkter, som vi nu engang kan være enige om.

Jeg vil i anledning af ministerens sidste indlæg her blot pege på, at en række af de problemer, som ministeren selv påpegede, f.eks. den kendsgerning, at man som indvandrer bosat i Danmark, på trods af at man har alle kvalifikationer, har meget svært ved at få en plads på det danske arbejdsmarked, kunne det da være spændende også at se i sammenhæng med vores forslag om et diskriminationsnævn. Vi vil være meget åbne over for, hvordan vi kan indrette arbejdet i et sådant nævn, men jeg tror, det er enormt vigtigt, at vi arbejder videre med den måde at angribe problemerne på, i stedet for at en hvilken som helst diskrimination skal ende i en retssag. Jeg tror, der er megen fornuft i, at man også forsøger at afdramatisere nogle af disse ting.

Lige en enkelt bemærkning om noget, som ingen har været inde på, men som også ligger mig lidt på sinde. Det har undret os i Socialdemokratiet, og jeg kan se, at det også har undret Kristeligt Folkeparti, at den bevilling, der er til oplysning om flygtninges og indvandreres vilkår i Danmark, tilsyneladende er blevet nulstillet. Det er ikke muligt at få bevillinger behandlet eller få svar på ansøgninger med den begrundelse, at regeringen nu vil prøve at finde frem til nogle nye kriterier. Vi forstår det ganske enkelt ikke, for en normal praksis ville

vel være, at en regering så ville henvende sig til de partier, der har stået bag den pågældende bevilling, og drøfte med de andre partier, om man skulle have nogle nye kriterier.

Jeg synes, at det ligner et tilfælde af en lovlig stor, jeg skal nok lade være med at sige magt-, men fuldkommenhed hos regeringen, at man ikke har behandlet dette i overensstemmelse med den bredde, der i øvrigt var bag den del af det.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Birte Weiss startede med at sige, at vi ikke skulle tale os fra hinanden, og det er for så vidt også rigtigt, men det er lidt svært en gang imellem med indenrigsministeren. Indenrigsministeren er en umådelig elskværdig mand, men det skal nu ikke afholde mig fra at afkræve ham et svar på det, som jeg spurgte om et par gange: Hvordan vil regeringen håndhæve det, der står i redegørelsen, nemlig at der endvidere skal foreslås et opsøgende arbejde over for virksomhederne med henblik på at motivere virksomhederne til at ansætte indvandrere og flygtninge på lige fod med danskere med samme kvalifikationer?

Jeg mener, at vi har behov for at få at vide, hvordan man vil gøre det. Er det disse kommissærer, der skal ud med kasketter for at fortælle virksomhederne, hvad de skal gøre, eller hvordan har man rent konkret tænkt sig at gøre det?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når vi taler om de forskellige begreber, er det min tolkning, at når vi siger udlændinge, er det et fællesbegreb for indvandrere og flygtninge, at når vi taler om indvandrere, er det dem, der har tænkt sig at blive her resten af deres liv, og når vi taler om flygtninge, er det personer, der er her midlertidigt, til de kan vende hjem til deres hjemland igen.

Ministeren flakkede lidt rundt i begreberne, og jeg vil gerne spørge ministeren, fordi ministeren sagde, at udlændinge skal behandles ens, om det er ministerens og dermed regeringens holdning, at der ikke lovgivningsmæssigt skal gøres forskel på flygtninge og indvandre-re, for jeg mener nok, at det er to helt væsent-

[Tom Behnke]

ligt forskellige situationer, de pågældende personer er i, og jeg mener også, at vi skal have en væsentlig forskellig politik og lovgivning på de to områder.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg vil bare ganske kort støtte det forslag, som Socialdemokratiet fremsatte, om et råd til at kigge på indvandreres retsstilling, for jeg mener, at mange af de problemer, vi har berørt i dag, om integration og mulighed for at få arbejde, kunne løses ved f.eks. at nedsætte et sådant råd.

Vi er selvfølgelig nødt til at diskutere rådets placering i vores system og også kigge på sammensætningen af det, så vi får et fornuftigt indslag af indvandrere i det.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Hvis det gælder principielle retskrav om ligebehandling i Danmark, som er hjemlet i straffeloven, så man altså ikke må foretage forskelsbehandling på grund af race m.v., hører det hjemme under domstolene og ikke i noget nævn. Hvis man tror, at man kan regulere ansættelsen af indvandrere i private virksomheder gennem et nævn, så tror jeg, at man skaber flere problemer end dem, vi kender i dag, når det gælder almindelig forståelse for, hvordan man egentlig kommer i arbejde.

Meningen med det, regeringen har nævnt i redegørelsen om opfølgende virksomhed – nu skal jeg ikke sige, om det er med kasket eller med uniform, for så vidt jeg ved, er der fri påklædning i arbejdsformidlingen – er, at det er arbejdsformidlingen, der skal påtage sig det ved anvisningen af ledige indvandrere. Man skal i større omfang end i dag fortælle om den pågældendes kvalifikationer og altså have en tættere dialog med virksomheder i lokalområdet om at ansætte ledige indvandrere. Det vil være opsøgende virksomhed, men det er altså i arbejdsformidlingsregi, det skal finde sted.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg har altså ikke forstået Socialdemokratiets forslag sådan, at det skulle være en alternativ domstol. Jeg har forstået, at det kunne være et sted, hvor man bl.a. fokuserede på de pro-

blemer, der var, og hvor man gennem en dialog kunne komme med løsninger på nogle af problemerne. Det kunne være en inspirationskilde, men også et sted, hvor man kunne henvende sig og få oplyst, hvilke rettigheder man havde, eller få opklaret eventuelle misforståelser.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg skal undlade at trække debatten yderligere ud, men ministeren svarede ikke på det spørgsmål, jeg stillede: Er det ministerens regerings holdning, at der ikke lovgivningsmæssigt skal gøres forskel på indvandrere og flygtninge?

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jamen der er forskel på flygtninges vilkår i Danmark og myndighedernes muligheder for at løse deres opgaver. Der er forskel på, hvad kommunerne betaler, og på, hvad staten betaler, men principielt er tilbudene til flygtninge de samme som til danskere, og flygtninge bliver også indvandrere på et tidspunkt. Når de har været i Danmark længe nok, kan de få samme status, som gælder for indvandrere med lovligt ophold i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark.

Af Birte Weiss (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.